FRANCKESCHE STIFTUNGEN

Franckesche Stiftungen zu Halle

Nowý Zákon Pána a Spasytele nasseho Gežisse Krysta Opět s welikau pjlnosti Přehlidnutý

Cansteinsche Bibelanstalt

[Halle], 1722

VD18 13382543-001

Ewangelium podlé Marka

Nutzungsbedingungen
Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.
Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.
Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use
All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.
Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.
For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

urn:nbn:de:gbv:ha33-1-229204

Visual Library

66. A oni ssedsse, osadili hrob strážnými, * zapečetiwsse kámen.
* Dan. 6, 17.

Kapitola XXVIII.

Gistoty wzkřissenj Krystowa 16. a swěčenj gedenácti vřadu Apoštolského.

1. MA * skonánj pak Soboty, když giž switalo na prwnj (den) toho téhodne / přissla Marya Magdaléna, a druhá Marya, aby pohleděly na hrob. * Mark. 16, 1.
Luk. 24, 1. Jan. 20, 1.

2. A ay země třesenj stalo se weliké: nebo * Angel Páně sstaupiw s nebe a přistaupiw / odwalil kámen ode dwerj / a posadil se na něm. * Jan. 5, 4.

3. A byl * obličeg geho gako blesk / a † raucho geho bjlé gako sníh.
* Mark. 16, 5. † Mark. 9, 3.

4. A pro strach geho, zděssyli se strážnj / a včiněni sau gako mrtwj.

5. Y odpowěděw Angel, řekl ženám; Nebogte se wy: neboť wjm že Gežjsse vkřižowaného hledáte:

6. Nenjt ho tuto: nebo wstal gest / gakož * předpowěděl: poďte / wizte mjsto / kdež ležel Pán:
* Mat. 12, 40. k. 16, 21. k. 17, 23.

7. A rychle gdauce, powězte Wčedlnjkům geho, že wstal z mrtwých: a ay * předcházý wás do Galilee: tam geg vzřjte. Ay powěděl sem wám!
* Mat. 26, 32.

8. Y * wyssedsse rychle z hrobu s bázňj a s radostj welikau / běžely, aby Wčedlnjkům geho zwěstowaly.
* Mark. 16, 8.

9. Když pak ssly zwěstowati Wčedlnjkům geho: Ay Gežjš * potkal se s nimi, řka: zdráwy buďte: A ony přistaupiwsse chopily se noh geho / a klaněly se gemu, * Mark. 16, 9. Jan. 20, 14.

10. Tedy dj gim Gežjš; nebogtež se: * gděte, zwěstůgte bratřjm mým / ať gdau do Galilee: a tamť mne vzřj.
* Jan. 20, 17. Skutc. 1, 3. k. 13, 31. 1 Kor. 15, 5.

11. Když pak ony odessly / ay, někteřj z stráže přissedsse do města, oznámili Biskupům wssecko co se stalo.

12. Kteřjžto shromáždiwsse se s starssjmi, a vradiwsse se, mnoho peněz dali žoldnéřům,

13. Řkauce: prawte / že Wčedlnjcy geho nočně přissedsse, vkradli geg / když sme my spali:

14. A vslyssjlit o tom Heytman / myť ho spokogjme / a wás bezpečny včinjme.

15. A oni wzawsse penjze, včinili gakž naučeni byli. Y rozhlásseno gest slowo to v Židů / až do dnessnjho dne.

16. Gedenácte pak * Wčedlnjků ssli do Galilee, na horu kdež gim byl vložil Gežjš. * Mat. 26, 32. Mark. 14, 28.

17. A vzřewsse ho, klaněli * se gemu: Ale někteřj pochybowali. * Luk. 24, 52.

18. A přistaupiw Gežjš, mluwil gim, řka: * Dána gest mi wssellká moc na nebi y na zemi. * Žal. 8, 7. Mat. 11, 27.
Luk. 10, 22. Jan. 3, 35. k. 17, 2. Žid. 1, 2. k. 2, 8.

19. Protož * gdauce, včte wssecky národy / křtjce ge we gméno Otce, y Syna, y Ducha swatého.
* Mark. 16, 15. Luk. 24, 47. Jan. 15, 16.

20. Včjce ge zachowáwati wssecko což sem koli přikázal wám. A ay, † gá s wámi gsem po wssecky dny, až do skonánj swěta. Amen.
* Ezech. 3, 17. † Mat. 18, 20. Jan. 14, 18.

Ewangelium podlé (sepsánj S.) Marka.

Kapitola I.

Jana křtitele práce y obeowánj. 9. Krystus Pán přigaw křest, poselstwj swé začal, 16. Wčedlnjků powolal / 23. a lidem od ďábelstwj y neduhů spomahal.

POčátek * Ewangelium Gežjsse Krysta Syna † Božjho: * Mat. 11, 12.
k. 17, 11. † Mat. 3, 17.

2. Gakož psáno * gest w Prorocých; Ay, gá posýlám Angela swého před twářj twau / kterýž † připrawj cestu twau před tebau.
* Mal. 3, 1. k. 4, 5. 6. Luk. 7, 27. Jan. 1, 6.
† Luk. 1, 76. k. 3, 4.

3. Hlas * wokagjcýho na paussti / připrawůgte cestu Páně: † přjmé čiňte stezky geho. * Izai. 40, 3.
Mat. 3, 3. Jan. 1, 15. 23. † Luk. 3, 4. 5. 6. Žid. 12, 13.

Franckesche Stiftungen zu Halle

4. Křtil Jan * na pauſſti/ a kázal † Křeſt pokánj, na opuſſtěnj hřjchů.
* Mat.3,1.ſq. Luk.3,2.3. † Jan,3.5.6.7. Skutc.19,4.

5. Y * wycházela k němu wſſecka kra= gina Jůdſká, y Geruzalemſſtj/ a křtěni byli † od něho wſſickni w Jordáně řece/ wyznáwagjce hřjchy ſwé.
* Mat.3,5.6. † Skutc.19,5.

6. Byl pak Jan odjn * srſtmi welblau= dowými/ a pás kozenný na bedrách ge= ho: a † gjdal kobilky a med leſnj.
* 2 Král.1,8. Zach.13,4. Mat.11,18. † Leuit.11,22.

7. A kázal, řka: Gde * za mnau ſyl= něgſſj * nežli gá / kterémuž negſem ho= den ſehna ſe, rozwázati řeměnka v obuwi geho. * Mat.3,11. Luk.3,16.
Jan.1,15.27.33. Skutc. 18,25. † Luk.11,22.

8. Gá * zagiſté křtil jſem wás wodau: ale onť wás křtjti bude Duchem ſwatým.
* Mat. 3,11. Skutc. 1,5. k. 2,4. k. 11,16. k. 19,4. Joel 2,28.

9. Y ſtálo ſe * w těch dnech / přiſſel Gežjš z Nazarétu Galilegſkého / a po= křtěn geſt od Jana w Jordáně.
* Mat. 3,13. Luk.3,21. Jan.1,28. Filip.2,6.

10. A hned wyſtaupiw z wody, vzřel nebeſa otewřená / a * Ducha gako holu= bicy, ſſtupugjcýho na něg.
* Jan. 1,32. 33.

11. A hlas ſtal ſe s nebe; Ty gſy * ten můg milý Syn / w němž mi ſe dobře zaljbilo. * Žal.2,7. Izai.42,1.
Mat. 3,17. k. 17,5. 2 Pet.1,17.

12. A y hned ho * Duch wypudil na pauſſt: * wers.10.
Mat.3,19. k.4,1. Luk.4,1.

13. Y byl tam na pauſſtj * čtyřidceti dnů/ a pokauſſjn byl od ſatana: a byl s zwěřj: a Angelé přiſluhowali gemu.
* Mat. 4,11.

14. Když pak byl wſazen Jan/ přiſſel Gežjš do Galilee / káže * Ewangelium králowſtwj Božjho,
* Mat. 4,17. Luk.4,15. Jan. 4,43.

15. A prawě; Že ſe naplnil čas / * a přibljžilo ſe králowſtwj Božj: † čiňte pokánj/ a wěřte Ewangelium.
* Galat. 4,4. † Mat. 3,2. k. 4,17.

16. A chodě podlé moře Galilenſkého, vzřel Sſimona * a Ondřege bratra ge= ho/ ani pauſſtěgj ſýti do moře, (nebo ry= báři byli.) * Mat.4,18.21. Luk.5,9.10.

17. Y řekl gim Gežjš: Poďte za mnau: a včinjm wás rybáře * lidj.
* Jer. 16,16. Ezech.47,10.

18. A hned opuſtiwſſe * ſýti ſwé, ſſli za nim. * Mat.4,20.

19. A poodſſed * odtud maličko, vzřel Jakuba ſyna Zebedeowa, a Jana bratra geho/ ani na lodj ponaprawugj ſýti:
* Mat. 4,21.

20. A hned powolal gich: A (oni) opuſtiwſſe * otce ſwého Zebedea na lodj s pacholky, ſſli za nim. * Luk.5,11.

21. Y * weſſli do Kafarnaum: a hned w Sobotu ſſed do ſſkoly, včil.
* Mat.4,13.23. Luk. 4,31.

22. Y diwili ſe náramně včenj geho: nebo včil ge * gako moc mage/ a ne gako Zákonnjcy. * Mat. 7,28.29.
Luk. 4,32. Jan. 7,46.

23. Y byl w ſſkole * gegich člowěk mage ducha nečiſtého: kterýž zwolal,
* Luk. 4,33.

24. Řka: Ach * což geſt tobě do nás Gežjſſi Nazaretſký? přiſſel ſy † zatrati= ti nás: znám tě kdo ** gſy / (že) ten ſwatý †† Božj. * Mat.8,29. Mark.5,7.
† 1 Jan.3,8. ** Luk.4,41. Skut. 16.17. k.19,15.
†† Mark.3,11. Luk. 1,35.

25. Y * přimluwil mu Gežjš, řka; Vmlkniž a wygdi z něho. * Mark.9,25.
Luk. 4,35. Skutc.16,18.

26. Y polomcowaw gim duch nečiſtý/ a křiče hlaſem welikým, wyſſel z něho.

27. Y lekli ſe wſſickni/ tak že ſe tázali mezy ſebau, řkauce; Y co geſt toto? ga= kéž toto * nowé včenj/ že mocně y těm du= chům nečiſtým † rozkazuge/ a ** poſlau= chagj ho? * Skutc.17,19. † Luk.4,36.
** Mat.8,32. Luk. 4,41.

28. Y roznesla ſe powěſt o něm hned po wſſj kragině Galilegſké:

29. A hned wyſſedſſe ze ſſkoly, při= ſſli do domu * Sſimonowa a Ondřego= wa, s Jakubem a s Janem.
* Mat. 8,14. Luk. 4,38.

30. Sſimonowa pak ſwegruſſe ležela magic zymnicy: a hned gemu powěděli o nj.

31. A přiſtaupiw, pozdwihl gi, vgaw gi za ruku gegj: a hned přeſtala gi zy= mnice, y poſluhowala gim.

32. * Wečer pak při západu Slunce, noſyli k němu wſſecky nemocné, y ďá= belnjky: * Mat.8,16. Luk.4,40.

33. A bylo ſe wſſecko měſto zběhlo ke dweřjm.

34. Y vzdrawowal mnohé ztrápené rozličnými neduhy: a ďábelſtwj mnohá wymjtal, a nedopauſſtěl * mluwiti ďá= blům/ nebo znali ho. * Skutc.16.17.18.

35. A

Franckesche Stiftungen zu Halle

35. A předednem welmi ráno wstaw, wyssel a odssel na * pusté mjsto, a tam se † modlil. * Luk.4,42. † Luk. 5,16.

36. Y ssli za nim, Ssimon, y ti kteřjž s nim byli:

37. A nalezsse geg, řekli gemu; Wssickni tě hledagj.

38. Y dj gim: Podmež * do okolnjch městeček abych y tam kázal: Nebo na to † sem přissel. * Luk.4,43.

† Izai. 61,1. Luk. 5,18.

39. Y kázal w sskolách gegich, we wssj Galilei / a ďábelstwj wymjtal.

40. Tedy přissel k němu * makomocný, prose ho / a klekna před nim, řekl gemu; Chcessli, můžeš mne očistiti.

* Mat. 8,2. Luk. 5,12.

41. Gežjš pak slitowaw se, wztáhl ruku, dotekl se ho / a řekl gemu: Chcy buď čist!

42. A když to řekl / hned odstaupiko od něho makomocenstwj / a očisstěn gest.

43. Y zapowěděw mu * přjsně hned ho odbyl: * Mat.9,30. Mark.7,36.

44. A řekl mu: Wizyž aby žádnému nic neprawil: ale gdi, * vkaž se Kněžy/ a obětůg za očisstěnj swé, to což přikázal Mogžjš/ † na swědectwj proti nim.

* Luk. 17,14. Leuit. 13,10. seq. † k. 14,4.

45. On pak wyssed, * počal wyprawowati mnoho / a ohlassowati tu wěc/ tak že giž nemohl Gežjš do města zgewně w gjti/ ale w ně na mjstech pustých byl: Y scházeli se k němu † odewssad.

* Mark. 2,13. Luk. 5,15. † Amos. 8,11. 12.

Kapitola II.

Pán sslakowitého vzdrawil, 14. Matausse powolal, 18. Wědinjtů zstrany postu y zstrany soboty zastáwal.

1. A Opět wssel do Kafarnaum * po (nekolika) dnech: Y vslyssáno gest/ žeby doma byl. * Mat. 9,1.

2. A hned sessko se gich množstwj, tak že giž nemohli se směstknati ani přededwěřmi: y mluwil gim slowo.

3. Tedy * přissli k němu nesauce sslakem poraženého, kterýž ode čtyř nesen byl. * Mat.9,2. Luk.5,18.

4. A když k němu nemohli přistaupiti pro zástupy, kaupali střechu kdež byl, a probořiwsse (gi) spustili po prowazých dolů kožce, na němž ležel sslakem poražený.

5. A wida Gežjš wjru gegich, dj sslakem poraženému; Synu, odpausstěgj se tobě hřjchowé twogi.

6. A byli tu někteřj z Zákonnjků sedjce, a myslice w srdcých swých:

7. Co * tento tak mluwj rauhawě? † Kdo můž odpustiti hřjchy, gedině sám Bůh? * Mat.9,3. Luk.5,21.

† Zak. 32,5. k. 103,3.10. sq. Izai. 43,25.

8. Y poznaw * Gežjš hned duchem swým / žeby tak přemysslowali sami w sobě, řekl gim; Proč o tom přemysslugete w srdcých swých? * Jan.2,25.

9. Co gest snáze řjcy sslakem poraženému / Odpausstěgj se tobě hřjchowé? čili řjcy: Wstaň! wezmi kože swé, a chod?

10. Ale abysste wěděli / že Syn člowěka má moc na zemi odpausstěti hřjchy: dj sslakem poraženému;

11. Tobě prawjm/ Wstaň/ a wezmi kože swé/ a gdi do domu swého.

12. Y wstal hned / a wzaw kože swé předewssemi odssel: tak že se děsyli * wssickni/ a chwálili Boha, řkauce; Nikdy sme toho newiděli. * Mark.1,27.

13. Y wyssel opět k * moři: a wssecken zástup přicházel k němu, y učil ge.

* Mat. 9,9. Luk.5,27.

14. A pomjgege vzřel Lewj Alfeowa, sedjcýho na cle: y dj gemu; Pod za mnau: a (on) wstaw ssel za nim.

15. Y stalo se, když sedel Gežjš za stolem w domě geho/ že y Publikáni mnozý a hřjssnjcy, seděli spolu s Gežjssem/ a s Wědlnjky geho/ nebo mnoho gich bylo, a ssko za nim.

16. Zákonnjcy * pak a Faryzeowé widěwsse, že gedl s Publikány a s hřjssnjky / řekli Wědlnjkům geho: Což to že s Publikány a hřjssnjky gj a pige?

* Mat. 9,11. Luk. 5,30.

17. To vslyssaw Gežjš, dj gim; Nepotřebugj zdrawj Lékaře / ale nemocnj. * Nepřisslel sem wolati spraweďliwých/ ale hřjssných, ku pokánj.

* Mat.9,13. k.21,31. Luk. 5,32. k.19,10. 1 Tim. 1,15.

18. Wědl-

18. Wěedlnjcy pak Janowi a Faryzeysstj postjwali se: y přissli a řekli * gemu; Proč Wěedlnjcy Janowi a Faryzeysstj postj se/ a twogi Wěedlnjcy se neposti? * Mat.9,14. Luk.5,33.

19. Y řekl gim Gežjš; Kterakž mohau * synowé Ženichowi postiti se, když gest s nimi Ženich? Dokudž magj s sebau Ženicha, nemohauť se postiti.
* Jan.3,29. Mat.9,15. k.25,1. Luk. 5,34. 2 Kor. 11,2. Efež.5,32. Zgew. 19,7. k.21,2.

20. Ale přigdauť dnowé, když od nich odgat bude Ženich/ a tehdáž se budau postiti w těch dnech.

21. Ano žádný * zápkaty sukna nowého nepřissiwá k rauchu starému/ ginak odtrhne ta zápkata nowá od starého/ y býwá wětssj djra.
* Mat.9,16. Luk.5,36.

22. A žádný newléwá wjna nowého do nádob starých: ginak rozpučj nowé wjno nádoby/ a wjno se wylege/ a nádoby se pokaží: ale wjno nowé má lito býti do nádob nowých.

23. Y stalo se, * že ssel Gežjš w Sobotu skrze obilj: y počali Wěedlnjcy geho cestau gdauce † wymjnati klasy.
* Mat.12,1. Luk.6,1. † Deut.23,25.

24. Tedy Faryzeowé řekli gemu; Pohleď, coť děkagj w sobotu/ * čehož nenáležj? * Exod. 20,10. Jan.5,10.

25. Y řekl gim: Nikdýližste nečtli, co včinil Dawid/ když nauze byla a lačněl, on y ti kteřjž s nim byli:

26. Kterak * wssel do domu Božjho za Abiatara Biskupa/ a gedl chleby poswátné (gichž neskusseko † gjsti, než samým kněžjm) a dal y těm, kteřjž s nim byli? * 1 Sam.21,6. Mat.12,3. Luk.6,3.4. † Exod. 29,32.33. Leu.8,31. k.24,9.

27. Y prawil gim: Sobota * pro člowěka včiněna gest/ a ne člowěk pro Sobotu.
* Deut. 5,14. 1 Makab.2,41.

28. Protož Syn člowěka * gest Pánem také y Soboty.
* Mat. 12,8. k.11,27. Luk.6,5.

Kapitola III.

Krystus mnohým bjdným 6. nepřekážege sobě zlostj nepřátel spomáhal/ 13. Dwanácte k zwkásstnj práci oddělil, 23. sebe zastáwal, 33. a kdo sau přatele geho vkázal.

1. Y Wssel opět do sskoly/ a byl tu * člowěk mage ruku vschlau:
* Mat. 12,9. Luk.6,6.

2. Y ssetřili ho, * vzdrawjli geg w Sobotu/ aby ho obžalowali.
* Luk.14,1. Zak.2,2. k.7,15. k.37,32.

3. Y řekl tomu člowěku, kterýž měl vschlau ruku: Powstaň v prostřed!

4. Y dj gim: Skussili * w Sobotu dobře činiti, čili zle? Žiwot zachowati, čili zamordowati? Oni pak mlčeli.
* Mat.12,12. Luk.6,9. k.13,15. k.14,3.

5. A když pohleděl na ně wůkol s hněwem/ zarmautiw se nad twrdostj srdce gegich, řekl člowěku: Wstáhni tu ruku swau! Y wstáhl/ a včiněna gest ta ruka geho * zdrawá, gako druhá.
* 1 Král. 13,6.

6. A wyssedsse * Faryzeowé, hned s Herodyány drželi radu proti němu/ kterakby ho zahubili.
* Mat. 12,14. Luk.6,11.

7. Gežjš pak * odssel s Wěedlnjky swými k moři: a weliké množstwj † od Galilee ssko za nim, y z Jůdstwa/
* Jan.6.1. † Mat. 4,25. Luk.6,17.

8. Y od Geruzaléma, y od Idumee, y z Za Jordánj: y ti kteřjž byli okolo Týru a Sydonu, množstwj weliké, skyssjce kteraké wěcy činj, přissli k němu.

9. Y rozkázal Wěedlnjkům swým, aby * lodičku vstawičně nahotowé měli, pro zástup aby ho netiskli: * Luk.5,3.

10. Nebo mnohé vzdrawowal/ tak že naň padali, aby se ho dotýkali/ kteřjžkoli měli neduhy.

11. A duchowé nečistj gakž ho zazřeli, padali před nim/ a * křičeli, řkauce: Ty † gsy ten Syn Božj.
* Luk.4,41. Skutc. 16,17. † Mark.1,24. k.5,7.

12. Ale on welmi gim * přimkauwal/ aby ho nezgewowali.
* Mat.12,16. Mark.1,25.

13. Y wstaupil na horu/ a * powolal k sobě těch, kterýchž se gemu † widělo: y přissli k němu. * Mat.10,1. Mark.6,7. Luk.6,12. k.9,1. † Jan.15,16. 1 Kor.4,7. k.15,10.

14. Y * vstanowil gich dwanácte, aby s nim byli/ a aby ge poslal kázati/
* Mat.10,1. Luk.6,13. k.9,1.

15. A aby měli moc vzdrawowati nemocy/ a wymjtati ďábelstwj.

16. Ssimona, * gemuž dal gméno Petr: * Mat.10,2. Jan.1,42.

17. A Jakuba Zebedeowa, a Jana bratra Jakubowa (a dal gim gméno Boanerges: to gest, synowé hromowi:)

18. A

18. A Ondřege, a Filipa, a Bartolomége, a Matausse, a Tomásse, a Jakuba * Alfeowa, a Taddea, a Ssimona Kananitského/ * Mark.2,14.

19. A Gidásse * Jsskaryotského / kterýž y zradil geg: y ssli s nim domů.
* Mat. 26, 14.

20. A opět s ssel se zástup / tak že nemohli ani * chleba pogjsti.
* Mark. 6, 31.

21. A slyssawsse o tom přibuznj geho/ přissli aby geg wzali: nebo prawili/ žeby se smyslem pominul.

22. Zákonnjcy pak kteřjž byli přissli z Geruzaléma, * prawili / že Belzebuba má / a že w knjžeti ďábelském wymjta ďábly. * Mat. 9,34. k.12,24.
Luk. 11, 15. Jan. 7,20. k.8,48.52. k.10,20.

23. A powolaw gich, mluwil k nim w podobenstwjch: * Kterak může satan satana wymjtati? * Mat. 12,25.

24. A gestliže * králowstwj w sobě se rozdwogj/ nemůže státi králowstwj to:
* Luk. 11, 17.

25. A rozdwogjli se dům proti sobě/ nebude mocy dům ten státi:

26. Tak gestliže powstal satan sám proti sobě, a rozdwogen gest, nemůže státi/ ale konec béře.

27. Žádný nemůže nádobj * sylného wegda do domu geho, rozebrati/ leczby prwé † sylného toho swázal: a tehdyť dům geho zkaupj.
* Mat.12,29. † Kol. 2,15.

28. Amen prawjm wám: že wssickni * hřjchowé odpusstěni budau synům lidským, y rauhánj gjmžby se rauhali:
* Mat. 12, 31. Luk. 12,10. 1 Jan.5,16. Num. 15,30. 1 Sam.2,12.

29. Ale kdoby se * rauhal proti Duchu swatému, nemá odpusstěnj na wěky / ale hoden gest † wěčného odsauzenj. * Žid.6,6. k.10,26. † 1 Sam.2,25.

30. Nebo prawili / Ducha nečistého má.

31. Tehdy přissli bratřj * a matka geho: a stogjce w ně, poskali k němu, aby ho wywolali: * Mat. 12,46. Luk.8,19.

32. A seděl okolo něho zástup: y řekli gemu; Ay, matka twá a bratřj twogi w ně hledagj tebe.

33. Ale on odpowěděl gim, řka: kdo gest matka má, a bratřj mogi?

34. A obezřew Wčedlnjky wůkol sebe sedjcý, řekl: ay * matka má, a bratřj mogi! * Jan. 15,14. Žid.2,11.

35. Nebo kdožbykoli * činil wůli Božj, ten gest bratr můg, y sestra má, y matka. * Mat.12,49.

Kapitola IV.

Kázanj Páně, 36. a zbaukeného moře spokogenj.

1. A Opět počal učiti * y moře: Y shromáždil se k němu zástup mnohý/ tak že wstaupiw na lodj, seděl na moři / a wssecken zástup byl na zemi podlé moře:
* Mat.13,1. Luk.8,4.

2. Y učil ge mnohým wěcem w podobenstwjch, a prawil gim w učenj swém,

3. Slyssse: Ay wyssel * rozsewač aby rozsýwal: * Mat.13,3. sq.
Luk.8,5. sq. 1 Kor. 9, 11.

4. Y stalo se w tom rozsýwánj / že gedno padlo podlé cesty/a přiletělo ptactwo nebeské/ y zobalo ge.

5. A giné padlo na mjsto skalnaté/ kdež nemělo mnoho země / a hned wzesslo: proto že nemělo hlubokosti země:

6. A když wyssko Slunce, wyhořelo/ a proto že nemělo kořene, vschlo.

7. A giné padlo mezy trnj: y zrostlo trnj a vdusylo ge: y newydalo vžitku.

8. Giné pak padlo * w zemi dobrau/ a dalo vžitek zhůru wstupugjcý a rostaucý: přinesslo zagisté gedno třidcátý / a giné ssedesátý, a giné pak † stý.
* Mat.13,8. † Gen.26,12.

9. Y prawil gim; Kdo * má vssi k slyssenj, slyš. * Mat.11,15.
k. 13,9. Luk. 8,8.

10. Když pak byl sám / tázali se * hoti, kteřjž při něm byli, se dwanácti, na to podobenstwj. * Mat. 13,10.

11. Y řekl gim: Wámť gest dáno znáti tagemstwj králowstwj Božjho: ale těm kteřjž gsau w ně, w podobenstwj to wssecko se děge:

12. * Aby hledjce, hleděli, ale newzřeli: a slyssjce, slyssели, ale nesrozuměli: aby se snad neobrátili/ a byliby gim odpusstěni hřjchowé. * Izai. 6,9.
Mat.13,14. Luk.8,10. Jan.12,40. Skutc. 28,26. Řjm.11,8. 2 Thes.2,11.

13. Y dj gim/ Neznáte podobenstwj * tohoto? a kterakž pak wssecka podobenstwj poznáte? * Jan.3,10.12.
k. 4,15. 1 Kor. 2,14.

14. * Rozs-

14. * Rozsewač ten, slowo rozsýwá.
* Mat.13/18. Luk.8/11. 1 Petr.1/23.

15. Tito pak gsau gessto podlè cesty/ gimž se rozsýwá slowo / ale když (oni) slyssj, y hned přichází satan / a wynjmá slowo kteréž wsáto gest w srdcých gegich.

16. A tak podobnè ti kteřjž (gako) skalnatá zemè posáti sau / kteřjž gakž vslyssj slowo, hned s radostj přigjmagj ge:

17. Než nemagj kořene w sobè / ale gsau časnj: potom když wznikne ssaužennj a protiwenstwj pro slowo, hned se horssj.

18. Tito pak gsau kteřjž mezy trnj posáti sau/ ti gsau, kteřjž slowo slyssj:

19. * Wssak pečowánj tohoto swěta/ a oklamánj zbožj, a giné žádosti přistupugjcý, vdussugj slowo/tak že bez vžitku býwá. * Mat. 19/22. Mark.10/23.
Luk. 12/15. 1 Tym.6/17.

20. Tito pak gsau kteřjž w zemi dobrau sýmè přigali/ kteřjž slyssj slowo / a přigjmagj/ a vžitek přinássegj/ giné třidcátý, a giné ssedesátý, a giné stý.

21. Dále prawil gim: Zdali * rozswjcena býwá swjce, aby postawena byla pod nádobu, neb pod postel? wssak aby na swjcen wstawena byla?
* Mat.5/15. Luk.8/16. k. 11/33. 1 Kor.12/7.

22. Nebo nic nenj * skrytého, coby nebylo zgeweno: aniž gest co tak vkrytého, aby nagewo newyssło.
* Jan.12/22. Mat.10/26. Luk. 8/17. k.12/2.

23. Gestliže kdo má * vssi k slyssenj, slyš. * Mat. 11/15. k.13/9.

24. Y mluwil k nim/ Wizte co slyssjte: * kterau měrau budete měřiti, bude wám odměřeno/ a přidáno bude wám poslauchagjcým.
* Mat.7/2. Luk.6/38. Řim.2/1.

25. Nebo * kdožè má/ tomu bude dáno: a kdo nemá, y to což má, bude od něho odgato. * Mat.13/11. k.25/29.
Luk.19/26. k. 8/18. Jan.15/2. Zgew.22/11.

26. Y prawil: Tak gest králowstwj Božj, gako kdyby člowěk vwrhl sýmè do zemè /

27. A spakby / a wstáwalby wedne y w nocy: a semenoby wzessło a zrosło, gakž on newj.

28. Nebo sama * od sebe zemè vžitek płodj/ neyprw bylinu/ potom klas / potom plnè obilè w klasu. * Gen.1/11.12

29. A když sezrá vroda / y hned přičinj srp: nebo nastala žeň.

30. Y řekl; K čemu připodobnjme králowstwj Božj? a neb kterým podobenstwjm ge vkážeme?

31. Gest gako zrno * horčičné / kteréž když sáto býwá do zemè, neymenssj gest že wssech semen, kteréž gsau na zemi;
* Mat.13/31. Luk. 13/19.

32. Ale když wsáto býwá, roste, a býwá * wětssj než wssecky byliny, a činj ratolesti welikè, tak že pod stjnem geho mohau sobè ptácy nebesstj hnjzda dělati. * Izai. 2/2.3. Dan.2/35.
Mich.4/1. Skutc.2/41.47.k.4/4. k.5/14. 2 Pet.1/3.8.

33. A * takowými mnohými podobenstwjmi mluwil gim slowo/ gakž mohli slyssetí. * Mat.13/3.34.

34. Bez podobenstwj pak nemluwil gim: ale Wčedlnjkům swým saukromj wykládal wssecko.

35. Y řekl gim w ten * den, když giž byl wečer: Plawme se na druhau stranu. * Mat.8/23. Luk.8/22.

36. A nechawsse zástupu, pogali geg tak gakž byl na lodičce; ale y giné lodičky byly s nim.

37. Tedy stala se * bauře weliká od wětrů / až se wlny na lodj waliły/ tak že se giž naplňowala lodj.
* Mat.8/24. Luk.8/23. Job.26/12. Jon.1/4.5.

38. A on z zadu na lodj * spal na poussce: y † zbudili geg / a řekli gemu: ** Mistře! nedbáš že hyneme?
* Žal.44/24. k.121/4. Luk.8/23. † Žal.40/14. k.42/10. ** Žal.10/12. k.77/10. Ger.17/9.

39. Y * probudiw se, † přimlukwil wětru/ a řekl moři: Vmlkni, a vpokog se! Y přestal wjtr / a stalo se vtissenj welikè. * Mat.8/26. Luk. 8/24.
† Job.26/12. Žal.107.29. Izai.51/10.

40. Y řekl gim; Proč se tak * bogjte? gakž to že nemáte † wjry?
* Luk.24/38. † Mark.11/22. Mat.8/26. Luk.8/25.

41. Y báli se bázni welikau/ a prawili geden k druhému; Y kdo gest medle tento, že y wjtr * y moře poslauchagj geho? * Žal.65/8. k.89/9.10. k.107/25-29.

Kapitola V.

Ďábelnjk vzdrawen: 11. Stádo wepřů w moři zkonuło: 25. Žena od nemocy swè vzdrawena: 35. Dcera Jairowa wzkřissena.

1. TEdy * přeplawili se přes moře, do kraginy Gadarenských.
* Mat.8/28. Luk.8/26. Skutc. 10/38.

2. A

2. A gakž wyssel z lodj, hned se s nim potkal člowěk z hrobů, mage* ducha nečistého. *Luk.8,29.

3. Kterýž bydlil w hrobjch: a aniž ho kdo mohl řetězy swázati.

4. Proto že často byw pauty a řetězy okowán/ polámal řetězy/ * a pauta roztrhal: a žádný nemohl ho skrotiti.
*Job.41,18.

5. A wždycky we dne y w nocy na horách a w hrobjch byl, *křiče, a tepa se kamenjm. *1 Král.18,28.

6. Vzřew pak Gežjsse zdaleka, běžel * a pokkonil se gemu:
*Mark.3,11. Luk.8,28.

7. A křiče hlasem welikým, řekl: Co * gest tobě do mne Gežjssi Synu Boha neywyssjho? Zaklinám tě skrze Boha aby mne netrápil.
*Mark.1,24. Jan.2,4. Mat.8,29.

8. (Nebo prawil gemu; Wygdiž duchu nečistý z člowěka tohoto.)

9. Y otázal se ho: Gaký řjkagj? A on odpowjdage, řekl: Množstwj gméno mé gest: nebo gest nás mnoho.

10. Y prosyl ho welmi/ aby gich newyháněl z té kraginy.

11. Bylo * pak tu při horách stádo wepřů welikě, pasaucých se:
*Mat.8,30. Luk.8,32.

12. Y prosyli ho wssickni ti ďáblowé, řkauce: Pusť nás do wepřů/ ať do nich wegdeme.

13. Y powolil gim hned Gežjš: A wyssedsse duchowé nečistj, wessli do těch wepřů: y běželo to stádo s wrchu dolů do moře: (a bylo gich ke dwěma tisýcům:) y ztonuli w moři.

14. Ti pak kteřjž ty wepře pásli, vtekli/ a oznámili to w městě y we wsech: Y wyssli (lidé) aby widěli co by to bylo což se stalo:

15. Y přissli k Gežjssowi/ a vzřeli toho kterýž býwal trápen od ďábelstwj, an sedj odjn gsa/ a mage zdrawý rozum/ toho kterýž mjwal množstwj: y báli se.

16. A kteřjž to widěli, wyprawowali gim/ kterak se stalo tomu kterýž měl ďábelstwj, y o wepřjch.

17. Tedy * počali ho prosyti, aby odssel z kragin gegich. *Mat.8,34.
Luk.8,37. Skutc.16,39. k.19,25.

18. A když wstaupil na lodj, prosyl ho ten kterýž trápen býwal od ďábelstwj/ aby s nim byl.

19. Gežjš pak nedopustil mu/ ale řekl gemu: Gdi k swým do domu swého/ a * zwěstůg gim, kterak weliké wěcy včinil tobě Pán/ a že slitowal se nad tebau. *Exod.15,1. Žal.116,17.
Luk.8,39. 1 Tym.1,13.

20. Y odssel, a počal vhlassowati w kragině desýti měst, kterak weliké wěcy včinil mu Gežjš: y diwili se wssickni.

21. A když se přepláwil Gežjš na lodj zase na druhau stranu/ s ssel se k němu zástup mnohý: a byl v moře.

22. A ay, * přissel geden z knjžat sskoly, gménem Jairus/ a vzřew geg, padl k nohám geho. *Mat.9,18. Luk.18,41.

23. A welmi ho prosyl, řka: Dcerka má skonáwá: pod wkož na nj ruce/ aby vzdrawena byla: a budeť žiwa.

24. Y ssel s nim: a zástup mnohý ssel za nim/ y tiskli geg.

25. (Tedy žena * gedna, kteráž tok † krwe měla dwanácte let:
*Mat.9,20. Luk.8,43. † Leuit.15,19.25.

26. A mnoho byla trápena od mnohých lékařů, a wynaložila wssecken statek swůg, a nic gj bylo neprospělo/ ale wždy se hůře měla.

27. Vslyssawssi o Gežjssowi, přissla w zástupu po zadu/ a dotkla se* raucha geho.
*Mat.9,20. Luk.6,19. k.8,44. Skutc.19,11.12.

28. Nebo řekla byla: Dotknuli se gen raucha geho/ vzdrawena budu:

29. A hned přestal krwotok gegj/ a počýtila na těle žeby vzdrawena byla od neduhu swého.

30. A hned Gežjš poznaw* sám w sobě že z něho moc wyssla/ obrátiw se w zástupu, řekl: Kdo se dotekl raucha mého?
*Luk.6,19. k.8,46. Jan.1,16.

31. Y řekli mu Wčedlnjcy geho; Widjš že tě zástup tiskne/ a prawjš/ Kdo se mne dotekl?

32. Y hleděl wůkol/ aby gi vzřel, která to včinila.

33. Ta pak žena s báznj a s třesenjm, wěducy co se stalo při nj, přistaupila, a padla před nim/ a powěděla mu wssecku prawdu.

34. On pak řekl gj: Dcero, * wjra twá tě vzdrawila/ gdiž v pokogi/ a buď zprosstěna od trápenj swého.)
*Mat.9,22. Mark.10,52. Luk.7,50. k.8,48. Jan.1,12. Skutc.14,9. Gal.3,26.

35. A když on gesstě * mluwil, přissli z domu

domu knjžete sskoly, řkauce: Dcera twá vmřela/ proč giž zaměstknáwaš Mistra?
* Luk. 8, 49.

36. Gežjš pak, hned gakž vslyssel to, což oni mluwili, řekl knjžeti sskoly: nebog se/ toliko wěř: * Luk. 8, 50.
Maudr. 16, 26. 1 Thes. 5, 14.

37. Y nedal žádnému za sebau gjti, * gediné Petrowi, Jakubowi, a Janowi bratru Jakubowu. * Mat. 17, 1.
k. 26, 37. Luk. 8, 51.

38. Y přissel do domu knjžete sskoly/ a widěl tam hluk/ ano plačj a kwjlj welmi:

39. Y wssed tam, řekl gim; Co se baužjte a plačete? newmřelať děwečka/ * ale spj. * Mat. 9, 24. Luk. 8, 52.
Jan. 11, 11. 1 Thes. 4, 13.

40. Y * posmjwali se gemu. On pak wyhnaw wssecky, pogal otce a matku děwečky/ a ty kteřjž s nim byli/ y wssel tam kdež děwečka ležela: * Gen. 18, 12.
Jan. 5, 28. Skutc. 17, 32. 1 Kor. 2, 14. 2 Král. 4, 33.

41. A wzaw ruku děwečky, řekl gj: Talitha kumi! což se wykládá: * Děwečko, (tobě prawjm) wstaň!
* Luk. 7, 14. Jan. 5, 24. Skutc. 9, 40.

42. A hned wstala děwečka/ a chodila: nebo byla we dwanácti letech: Y zděsyli se diwenjm přewelikým.

43. A přikázal * gim pilně/ aby žádný o tom nezwěděl: y rozkázal gi dáti † gjsti. * Mat. 9, 30. † Luk. 24, 41.

Kapitola VI.

W wlasti pohrdnut Pán. 7. Wěedlnjky rozeslal. 14. Rozdjlný saud o něm. 17. Jana křtitele stětj. 35. Pěti chlebů zázrak. 47. Pán po moři chodil. 54. a mnohé vzdrawil.

1. Y Wyssel odtud/ a * přissel do wlasti swé/ a ssli za nim Wěedlnjcy geho.
* Mat. 13, 54. Luk. 4, 16.

2. A když bylo w Sobotu/ * počal wčiti w sskole/ a mnozý slyssjce, † děsyli se, řkauce: Odkud tento má tyto wěcy? a gaká gest to maudrost/ kteráž gest dána gemu/ že y takowé mocy děgj se skrze ruce geho: * Mat. 7, 29.
† Mark. 1, 22. Jan. 7, 15.

3. Zdaliž * tento nenj ten tesař, syn Marye/ bratr pak Jakubů, a Jozesů a Jůdů, a Ssimonů? a zdaliž negsau y sestrý geho zde v nás? Y horssili se na něm. * Mat. 13, 55. Jan. 6, 42.

4. Y řekl gim Gežjš; Nenj * prorok beze cti, gediné w wlasti swé/ a w rodině swé/ a w domě swém.
* Mat. 13, 57. Luk. 4, 24. Jan. 4, 44.

5. Y * nemohl tu diwu žádného včiniti/ gediné málo nemocných, wzkládage na ně ruce, vzdrawil. * werš 6.
Gen. 18, 32. k. 19, 22. Mat. 13, 58.

6. Y * podiwil se gegich newěře: a obcházel wůkol po městečkách wče.
* Mat. 9, 35. k. 8, 10. Luk. 13, 22.

7. A * swolaw k sobě těch dwanácte, počal ge posýlati po † dwau a dwau/ a dal gim moc nad duchy nečistými.
* Mat. 10, 1. Mark. 3, 13. Luk. 6, 13. † Luk. 10, 1.

8. A * přikázal gim/ aby ničeho nebrali na cestu/ gediné toliko hůl: ani mossny, ani chleba, ani do opasku peněz:
* Mat. 10, 9. Luk. 9, 3. k. 10, 4.

9. Ale aby obuté měli nohy * w střewjce: a neobkáčeli dwau suknj.
* Skutc. 12, 8. Ezek. 6, 15.

10. A prawil gim: Kdežkoli * wesslibysste do domu, tu ostaňte, dokudž newysslibysste odtud. * Mat. 10, 11. Luk. 9, 4.

11. A kdožbykoli wás * nepřigali, ani wás neposlauchali, wygdauce † odtud, wyrazte prach z noh swých na swědectwj gim: Amen prawjm wám; Lehčegi bude Sodomským ** a Gomorským w den saudný/ než městu tomu.
* Mat. 10, 14. 15. † Luk. 9, 5. k. 10, 11. Skutc. 13, 51. k. 18, 6. ** Luk. 10, 12.

12. Tedy wyssedsse, kázali, aby * pokánj činili. * Mat. 3, 2. k. 4, 17.
Mark. 1, 15. Luk. 24, 47. Skutc. 2, 38.

13. A ďábelstwj mnohá wymjtali/ a mazali * olegem mnohé nemocné, y vzdrawowali. * Jak. 5, 14. Mark. 16, 18.

14. A * vslyssew (o tom) Heródes král, (nebo zgewné včiněno bylo gméno geho) prawil/ že Jan Křtitel wstal z mrtwých/ a protož diwowé děgj se skrze něho. * Mat. 14, 1. Luk. 9, 7.

15. Ginj pak * prawili/ že gest Eliáš: a ginj prawili/ že gest Prorok/ a neb gako geden z těch Proroků. * Mat. 16, 14.

16. (To) vslyssew * Heródes řekl: Totoť gest ten Jan kteréhož sem gá stal: on tě zmrtwých wstal. * Mat. 14, 2. Luk. 9, 7. 9.

(Na den Stětj S. Jana.)

17. TEn zagisté Heródes * poslaw, gal Jana/ a wsadil geg do žaláře/ pro Herodyadu manželku Filipa bratra swého/ že gj byl za manželku pogal.
* Mat. 14, 3. Luk. 3, 19. 20. k. 9, 9.

18. Nebo prawil Jan Heródesowi: * Neslussjť tobě mjti manželky bratra twého. * Levit. 18, 16. k. 20, 21.

19. Hero-

19. Herodyas pak leſt ſkládala * pro⸗
ti němu/ a chtěla geg o hrdlo připra⸗
witi: ale nemohla. * Izai. 29,21.
Amos 5,10. k. 7,10.
20. Nebo Herődes * oſtýchal ſe Ja⸗
na/ wěda geg býti muže † ſprawedliwé⸗
ho a ſwatého/ y ſſetřil ho: a ſlýchage geg,
mnoho v činil/ a rád ho poſlauchal.
* 1 Sam. 18,12.15. † Mat. 14,5. k. 21,26.
21. Když pak přiſſel den přjhodný w
němž * Herődes pamatuge den ſwého †
narozenj, včinil wečeři knjžatům ſwým,
a heytmanům, a přednjm mužům z Ga⸗
lilee: * Mat. 14,6. † Gen. 40,20. Hos. 7,5.
22. A když dcera té Herodyady tam
weſſla a tancowala, a zaljbilo ſe Herő⸗
deſowi y ſpolu hodownjkům, řekl král
děwečce: * Pros mne zač chceš/ a dámť.
* 1 Král. 3,5. Esth. 5,6.
23. Y * přiſáhl gj/ že začkoli proſyti
budeš dám tobě/ by pak bylo až do po⸗
lowice králowſtwj mého. * Esth. 5,3.
24. Ona pak wyſſedſſi, řekla mateři
ſwé; Zač budu proſyti? A ona řekla:
Za hlawu * Jana Křtitele.
* 1 Král. 21,7. Zgew. 17,6.
25. A wſſedſſi hned s * chwátánjm k
králi/ proſyla řkucy: Chcy aby mi dal
hned na miſe hlawu Jana Křtitele.
* Rim. 3,15.
26. Král pak zarmautiw ſe welmi, pro
* přjſahu/ a pro ſpolu hodownjky, nechtěl
gj oſlyſſeti. * 1 Sam. 25,22.
Přjſl. 17,15. Jak. 2,10.
27. Protož Král ten * poſlaw hned
kata, rozkázal přineſti hlawu Janowu.
* Mat. 14,10.
28. A on odſſed, ſťal geg w žaláři/ a
přineſl hlawu geho na miſe/ a dal gi
děwečce/ a děwečka dala gi mateři ſwé.
29. Tedy vſlyſſewſſe * to Včedlnjcy
geho/ přiſſli, a wzali tělo geho, a pocho⸗
wali ge w hrobě:] * Mat. 14,12.
30. Tehdy * ſſedſſe ſe Apoſſtolé k Ge⸗
žíſſowi, zwěſtowali gemu wſſecko/ y to co
činili, y co včili. * Mat. 14,13. Luk. 9,10.
31. Y řekl gim: Poďte wy ſami
obzwláſſtně na puſté mjſto/ a odpočiňte
maličko. Nebo bylo množſtwj těch kte⸗
řjž přicházeli a odcházeli: tak že * ani
k gjdlu chwjle neměli. * Mark. 3,20.
32. Y * plawili ſe na lodj/ na puſté
mjſto ſaukromj: * Mat. 14,13.
Luk. 9,10. Jan. 6,1.
33. A widauce ge zaſtupowé, že gdau
pryč/ poznali geg mnozý: y zběhli ſe
tam ze wſſech měſt pěſſky/ a předeſſli ge/
a ſhromáždili ſe k němu.
34. Tedy wyſſed Gežjš, vzřel záſtup
mnohý/ a * ſlitowalo mu ſe gich/ že byli
gako † owce nemagjce paſtýře: Y počal
ge ** včiti mnohým wěcem.
* Mat. 9,36. k. 14,14. † Izai. 13,14. Jer. 23,1.
Ezech. 34,2. Zachar. 10,2. Mat. 10,6. ** Luk. 9,11.
35. A když ſe giž prodlilo, přiſtaupiw⸗
ſſe k němu Včedlnjcy geho, řekli: Pu⸗
ſtéť geſt toto mjſto a giž ſe prodlilo/
36. Propuſť ge/ ať gdauce do okol⸗
njch weſnic a měſteček, nakaupj ſobě chle⸗
ba: nebo nemagj coby gedli.
37. On pak odpowěděw, řekl gim:
Deyte wy gim gjſti. Y řkau gemu:
Gdauce kaupjme za * dwě ſtě groſſů chle⸗
ba/ a dáme gim gjſti? * Jan. 6,7.
38. Y * dj gim; Kolik chlebů máte?
gděte a zwězte. A když zwěděli, řekli:
Pět, a dwě rybě. * Mat. 14,17.
Luk. 9,13. Jan. 6,5.9.
39. Y rozkázal gim/ aby ſe kázali po⸗
ſaditi wſſechněm po haufjch na zelené
trávě.
40. Y vſadili ſe rozdjlně, po ſtu a po
padeſáti.
41. A wzaw těch * pět chlebů, a ty dwě
rybě/ popatřiw do nebe, † dobrořečil, y
lámal chleby/ a dal Včedlnjkům ſwým/
aby kladli před ně: a dwě rybě rozdělil
mezy wſſecky. * Mat. 14,19.
k. 15,36. k. 26,26. † 1 Sam. 9,13.
42. Y * gedli wſſickni / a naſyceni
ſau. * Mark. 8,8. 2 Král. 4,44. Jan. 6,12.
43. Potom ſebrali drobtů, dwanácte
koſſů plných, y z ryb.
44. A bylo těch kteřjž gedli ty chleby,
okolo pět tiſýců mužů.
45. A hned * přinutil Včedlnjky ſwé
aby wſtaupili na lodj/ a předeſſli geg
přes moře k Betſaidě/ ažby on propuſtil
záſtup. * Mat. 14,22. Jan. 6,16.
46. A propuſtiw ge/ * ſſel na horu aby
ſe modlil. * Luk. 6,12. k. 9,18.
47. A když byl * wečer, byla lodj v
proſtřed moře/ a on ſám na zemi.
* Mat. 14,23.24. Jan. 6,17.
48. A widěl ge a ani ſe s těžkoſtj pla⸗
wili: (Nebo byl wjtr odporný gim.)
A při * čtwrtém bděnj nočnjm, přiſſel k
nim, chodě po moři / a chtěl gich pomi⸗
nauti. * Mat. 14,25.

49. Oni pak vzřewſſe geg, an chodj po moři, domnjwali ſe, žeby * obluda byla, y zkřikli: * Mat. 14,26. Luk.24,37.

50. (Nebo geg wſſickni widěli, a zſtraſſili ſe.) Ale hned * promluwil k nim/ a řekl gim: **Daufeytež, gák gſem, nebogte ſe!** * Pjſeň Sſal.5,16. Mat.14,27. Jan.6,20.

51. Y wſtaupil k nim na lodj: a * vtiſſil ſe wjtr: a (oni) mnohem wjce ſami w ſobě ſe děſyli a diwili. * Mark. 4,39.

52. Nebo nerozuměli, z ſtrany chlebů: bylo zagiſté ſrdce gegich zhrublo.

53. * A přeplawiwſſe ſe, přiſſli do země Genezaretſké/ a tu lodj přiſtawili. * Mat.14,34. Jan.6,25.

54. A když wyſſli z lodj/ hned geg poznali:

55. A běhagjce po wſſj kragině té, * počali na ložcých noſyti nemocné/ kdežkoli vſlyſſeli o něm žeby byl. * Mat.4,25. k.9,2. k.14,35. Skutc. 5,15. Jid.6,10.

56. A kamžkoli wcházel, do měſteček neb do měſt/neb do wſý/na vlicech kladli nedužiwé/ a proſyli ho, aby ſe aſpoň podolka raucha geho dotkli: a kolikož gich koli ſe geho * dotklo, vzdraweni byli. * Mat.9,20. k.14,36. Mark.5,27.28.

Kapitola VII.

Co člowěka poſſkwrňuge. 24. dcera ženy pohanſké vzdrawena. 31. též hluchý a zagikawý.

1. Y * Seſſli ſe k němu Faryzeowé/ a někteřj z Zákonnjků/ kteřjž byli ſſli z Geruzaléma: * Mat.15,1.

2. A vzřewſſe některé z Včedlnjků geho * obecnýma rukama (to geſt nevmytýma) gjſti chleby, † reptali o to. * Luk. 11,38. † Mat. 7,5.

3. Nebo Faryzeowé, y wſſickni Židé/ negedj, lečby ruce * vmyli/ držjce vſtanowenj Starſſjch. * Luk.11,38. Jan.18,28.

4. A po trhu negedj, leč ſe vmygj: A giné mnohé wěcy gſau, kteréž přigali, aby ge zachowáwali: (gako) vmýwánj kofljků, žeydljků, a medenic, y ſtolů.

5. Potom otázali ſe ho Faryzeowé a Zákonnjcy: Proč Včedlnjcy twogi nezachowáwagj vſtanowenj Starſſjch/ ale nevmytýma rukama gedj chléb?

6. On pak odpowěděw, řekl gim; * **Dobře prorokowal Izaiáš, o wás pokrytcých, gakož pſáno geſt; * Lid tento rty mne † ctj/ ſrdce pak gegich daleko geſt odemne.** * Izai.29,13. † Ezech. 33,31. Mat.15,8.

7. **Ale nadarmoť mne ctj/ včjce * včenj a vſtanowenj lidſká.** * Mat.15,9. Kol.2,18.20. Tyt.1,14.

8. Nebo opuſtiwſſe * přikázanj Božj, držjte vſtanowenj lidſká/ vmýwánj žeydljků a koflјků: a giné wěcy mnohé těm podobné činjte. * Mat.15,2. k.23,25.26.

9. Y prawil gim: Čiſtě wy ruſſjte Přikázanj Božj/ abyſſte vſtanowenj ſwá zachowali.

10. Nebo Mogžjš powěděl; * **Cti otce ſwého y matku ſwau: † a kdožby zlořečil otcy neb mateři/ ať ſmrtj vmře.** * Exod.20,12. Deut.5,16. Mat.15,4. Efezk.6,2. † Exod. 21,17. Leu.20,9. Deut. 27,16. Přjſl.20,20.

11. Ale wy * prawjte: Řeklliby člowěk otcy neb mateři: Korban! (totiž dar geſt to) čjmžby tobě odemne pomoženo býti mohlo: * Mat.15,5.

12. A nedopuſtjte mu nic wjce včiniti Otcy ſwému, neb mateři ſwé:

13. Ruſſjce * ſlowo Božj vſtanowenjm ſwým/ kteréž ſte vſtanowili: a mnohé těm podobné wěcy činjte. * Mat.15,6. 1 Tym.4,3.

14. Y ſwolaw * wſſecken záſtup, prawil gim: Slyſſte mne wſſickni, a rozumégte! * Mat.15,10. ſqq.

15. * **Nic nenj z zewnitřku wcházegjcýho do člowěka, cožby geg poſſkwrniti mohlo: ale to což pocházý z něho, toť geſt, což poſſkwrňuge člowěka.** * Skutc.10,15. Řjm.14,17.20. Tyt.1,15. 1 Kor. 6,12.13. k.10,25. 1 Tym.4,4.

16. Máli kdo * vſſi k ſlyſſenj, ſlyš! * Mat.11,15. k.13,9. Mark.4,19.

17. A když wſſel do domu od záſtupu/ tázali ſe ho * Včedlnjcy geho o tom podobenſtwj. * Mat.15,15.

18. Y řekl gim: Tak ſte y wy nerozumnj? Což nerozumjte, že wſſecko což z zewnitřku do člowěka wcházý / nemůže ho poſſkwrniti.

19. Nebo newcházý w ſrdce geho/ale w břicho: a potom wen wycházý, čiſtěcy wſſeliké pokrmy.

20. Prawil pak; Že to což pocházý * z člowěka, to poſſkwrňuge člowěka. * Mat.15,18. Jak.3,6.

Franckesche Stiftungen zu Halle

21. Nebo * z wnitřku z srdce lidského zká myssleni pocházegj / cyzokložstwa, smilstwa, wraždy, * Přjsl. 6, 14.
Ger. 17, 9. Gen. 6, 5. k. 8, 21. Mat. 15, 19.

22. Krádeže, lakomstwj, nesslechetnosti, lest, nestydatost, * oko zké, ráuhánj, pýcha, bláznowstwj:
* Mat. 20, 15. k. 6, 23.

23. Wssecky tyto zké wěcy pocházegj z wnitřku / a posskwrnugj člowěka.

24. A wstaw * odtud, odssel do končin Týru a Sydónu / a wssed do domu, nechtěl aby kdo wěděl: ale † nemohl se tagiti. * Mat. 15, 21.
† Mat. 5, 14. Jan. 1, 9. 10.

25. Nebo vslyssewssi o něm žena, gegiž dcerka měla ducha nečistého, přissla a padla k nohám geho.

26. (Byla pak ta žena Pohanka / Syrofenytská rodem:) y * prosyla ho, aby ďábelstwj wywrhl z gegj dcery.
* Žal. 50, 15.

27. Ale Gežjš řekl gj: * Nech ať se prwé nasytj djtky: nebť nenj slussné wzýti chléb † dětem / a wrcy sstěňatům.
* Mat. 15, 26. † Skutc. 3, 25. k. 13, 26. 46.

28. A ona odpowěděla, a řekla mu: Owssem Pane! nebo * y sstěňátka gedj pod stolem drobty synů. * Efezk. 2, 11.

29. Y řekl gj: Pro tu * řeč, gdi / wyssloť gest ďábelstwj z twé dcery.
* Mat. 8, 8. 13. k. 15, 28. Mark. 9, 24. Skutc. 3, 16.

30. Y odssedssi do domu swého / nalezla děwečku ana ležj na loži / a ďábelstwj z nj wyssło.

(XII. Neděle po S. Trogicy.)

31. TEdy wyssed zase z končin Tyrských a Sydonských / přissel k * moři Galileyskému, prostředkem kragin desýti měst. * Mat. 15, 29.

32. Y přiwedli * gemu hluchého a zagikawého: a prosyli ho aby na něg † ruku wzložil. * Mat. 9, 32.
Luk. 11, 14. † Luk. 13, 13.

33. A pogaw geg saukromj wen z zástupu, wložil prsty swé w vssi geho / a * plinuw, dotekl se gazyka geho.
* Mark. 8, 23. Jan. 9, 6.

34. A wzezřew * k nebi, wzdechl / a řekl gemu: Efata, to gest, otewři se.
* Jan. 11, 41. k. 17, 1.

35. A hned * otewřjny sau vssi geho / a rozwázán gest swazek gazyka geho / y mluwil práwě. * Izai. 35, 6.

36. Y přikázal * gim / aby žádnému neprawili: Ale gakžkoli on gim přikazowal, oni mnohem wjce ohlassowali.
* Mat. 8, 4. k. 9, 30. Mark. 5, 43.

37. A přewelmi se diwili, řkauce: Dobře * wssecky wěcy včinil / y hluchým rozkázal slyssetí / y němým mluwiti.] * Gen. 1, 31. Syr. 39, 21. 22.
Mat. 15, 31. Luk. 23, 41.

Kapitola VIII.

O sedmi chlebjch. 11. znamenj s nebe. 15. Wýstraha od kwasu. 22. Slepý vzdrawen. 27. Co o Pánu, kteřj smyslili. 33. Petr zahanben. 34. Co gest lá Krystem gjti.

(VII. Neděle po S. Trogicy.)

1. W Těch * dnech když welmi weliký zástup byl / a neměli coby gedli / * swolaw Gežjš Wčedlnjky swé, řekl gim: * Mat. 15, 32.

2. Ljtost * mám nad zástupy: nebo giž tři dni trwagj semnau, a nemagj coby gedli. * Mark. 6, 34.

3. A rozpustjmli ge lačné do domů gegich, zhynau na cestě: nebo někteřj z nich zdaleka přissli.

4. Odpowěděli mu Wčedlnjcy geho: Y odkud * bude mocy kdo tyto nakrmiti chleby zde na paussti? * Num. 11, 22.
Žal. 78, 19.

5. Y otázal se gich; Kolik máte chlebů? A oni řekli: Sedm.

6. Y kázal zástupu posaditi se na zemi: a * wzaw těch sedm chlebů, djky včiniw, lámal a dáwal Wčedlnjkům swým aby předkládali: y kladli před zástup.
* Mark. 6, 41.

7. A měli rybiček malićko / gichž požehnaw, kázal y ty před ně klásti.

8. Y gedli * a nasyceni sau: a sebrali což pozustalo drobtů sedm kossů.
* 2 Král. 4, 44. Jan. 6, 12.

9. Těch pak kteřjž gedli, bylo okolo čtyř tisýců: y propustil ge:]

10. Potom hned wstaupiw na * lodj s Wčedlnjky swými, přeplawil se do kragin Dalmanutských. * Mat. 15, 39.

11. Y wyssli Faryzeowé / a počali se s nim hádati / hledagjce * od něho znamenj s nebe / pokaussegjce ho. * Mat. 12, 38.
k. 16, 1. Jan. 6, 30.

12. A on wzdech * duchem swým, dj: Co pokolenj toto znamenj hledá? Amen prawjm wám; † Nebude dáno znamenj pokolenj tomuto. * Mark. 3, 5.
Luk. 19, 41. † Luk. 11, 29. k. 23, 8. 1 Kor. 1, 22.

Franckesche Stiftungen zu Halle

13. A opustiw ge/ wstaupil zase na lodj/ y plawil se dále.

14. Y * zapomenuli s sebau wzýti chlebů: a neměli než geden chléb s sebau na lodj. * Mat.16, 5. sqq.

15. Tedy přikazowal gim, řka: * Wizte, a pilně se ssetřte kwasu Faryzeyského, a kwasu Heródesowa.

* Luk.12,1. Mat.16,6. 1 Kor.5,6. 1 Thes.5,21.

16. Y přemyslowali řkauce geden k druhému; Chleba nemáme.

17. A znage to Gežjš, řekl gim: Co přemyslugete o tom, že chleba nemáte? *gesstě neznáte, ani nerozumjte? gesstě máte † oslepené swé srdce?

* Mark.6,52. † Mark.3,5.

18. Oči * magjce, newidjte? a vssi magjce, neslyssjte? a nepomnjte?

* Izai. 6, 9.

19. Že sem * pět chlebů lámal mezy pět tisýců/ kolik ste plných kossů drobtů sebrali? Řekli gemu: Dwanácte.

* Luk.9,13. Jan.6,9.13. Mat.14,19. Mark.6,37.sqq

20. A když také sedm * chlebů mezy čtyři tisýce / kolikste plných kossů drobtů wzali? Y řkau gemu; Sedm.

* Wyš. w. 6. Mat.15,34.

21. Y řekl gim: Kterakž nerozumjte?

22. Y přissel do Betsaidy/a přiwedli k němu slepého/ prosýce ho, aby se ho dotekl:

23. Y * vgaw toho slepého za ruku, wywedl geg wen z městečka: a plinuw na oči geho, a wložiw na něg ruce, otázal se ho, widěkliby co.

* Mark.7,32.33. Jan. 9,6.

24. A on pohleděw zhůru, řekl; Znamenám lidi: nebo widjm, že chodj gako stromowé.

25. Potom opět wložil ruce na oči geho/a kázal mu hleděti zhůru: y vzdrawen gest / tak že y zdaleka gasně widěl wssecky.

26. Y odeslal geg do domu geho, řka; Aniž do toho městečka chod / aniž komu z městečka * praw.

* Mat.9,30. Mark.7,36.

27. Tedy * wyssel Gežjš a Wědlnjcy geho do městeček Cezaree Filipowy: A na cestě tázal se Wědlnjků swých, řka gim: Kým mne prawj býti lidé?

* Mat.16,13. Luk.9,18.

28. Kteřjž odpowěděli: * Janem Křtitelem: a ginj Eliássem: ginj pak gednjm z Proroků. * Mark.14,2.

29. Tedy on řekl gim; Wy pak kým mne býti prawjte? Odpowěděw Petr, řekl gemu: * Ty gsy Krystus.

* Mat.16,16. Jan.6,69.

30. Y přikázal gim * s pohrůžkau/ aby o něm žádnému neprawili.

* Mat. 16, 20.

31. Y počal včiti ge/ že * Syn člowěka musý mnoho trpěti/a potupen býti od Starssích, a Biskupů, a Zákonnjků/ a zabit býti: a we třech dnech zmrtwých wstáti: * Mat.16,21.

Mark.9,31. k.10,33. Luk. 9,22. k.24,7.26.

32. A zgewně to slowo mluwil. Protož chytiw * geg Petr, počal mu domlauwati. * Mat. 16, 22.

33. Kterýžto obrátiw se, a pohleděw na Wědlnjky swé, přimluwil Petrowi, řka: Gdiž za * mnau Satane! nebo nechápáš co gest Božjho/ ale co lidského.

* 2 Sam. 19, 22.

34. A swolaw zástup s wědlnjky swými, řekl gim: * Chceli kdo za mnau přigjti/ zapři sebe sám/ a wezmi křjž swůg/ a následůg mne.

* Mat.10, 38. k.16,24. Luk.9,23. k.14,27. Jan. 12,26.

35. Nebo chtěkliby kdo dussi swau * zachowati, ztratjt gi: pakliby kdo ztratil dussi swau pro mne a pro Ewangelium, tenť gi zachowá. * Mat.10,39. k.16,25. Luk.9,24. k.17,33. Jan. 12,25.

36. Nebo * co prospěge člowěku, by wssecken swět zýskal / a swé dussi sskodu včinil: * Mat.16,26.

37. A neb gakau dá člowěk * odměnu za dussi swau? * Žal.49,9.

38. Nebo kdožby se koli * za mne styděl, a za má slowa, w tomto pokolenj cyzokožném a hřjssném/ y Syn člowěka styděti se bude za něg, když přigde w slávě Otce swého s Angely swatými. * Mat.10,32.33. Luk.9,26. k.12,8.9. Řim.1,16. 2 Tym.2,12. 1 Jan. 2,23.

Kapitola IX.

Proměnil se Pán. 13. Ďáhelnjka vzdrawil. 29. smrt swau y wzkřjssenj předpowěděl. 34. Wědlnjky srownal. 41. a k wystřihánj se pohorssenj napomenul.

1. Y Prawil gim: * Amen prawjm wám/ žeť gsau někteřj z stogjcých tuto, kteřjž neokusý smrti/ až y vzřj králowstwj Božj přicházegjcý w mocy.

* Mat.16,28. Luk.9,17. Jan.21,23.

2. A po ssesti dnech * pogal Gežjš Petra, a Jakuba, a Jana/ y vwedl ge na horu wysokau saukromj samy: a proměnil se před nimi. * Mat. 17,1. Luk.9,28.

3. A

3. A wčiněno gest raucho geho sskwaucý/* a bjlé welmi, gako snih/ gessto tak bjlého bělič na zemi wčiniti nemůže.
* Mat. 28, 3.

4. Y vzřeli * Eliásse s Mogžjssem/ ani s Gežjssem mluwj. * Mat. 17, 3.

5. A odpowěděw Petr, řekl Gežjssowi: Mistře, * dobré gest nám tuto býti: protož vdělejme tři stánky / tobě geden, Mogžjssowi geden, a Eliássowi geden.
* 2 Král. 2, 19.

6. Nebo newěděl * co mluwj: byli zagisté přestrasseni. * Žal. 126, 1.

7. Y stal se oblak zastěnugjcý ge: a přišel hlas z oblaku, řkaucý: * Tentoť gest ten Syn můg milý: geho poslauchejte. * Deut. 18, 19. Žal. 2, 6.
Izai. 42, 1. Mat. 3, 17. k. 17, 5. Mark. 1, 11.
Luk. 3, 22. k. 9, 35. 2 Petr. 1, 17. Kolos. 1, 13.

8. A hned obezřewsse se, žádného wjc newiděli/ než samého Gežjsse s sebau.

9. A když s * stupowali s hory, přikázal gim/ aby toho žádnému newyprawowali co widěli/ než až Syn člowěka z mrtwých wstane. * Mat. 17, 9. Luk. 9, 36.

10. Y zachowali tu wěc v sebe/ tjžjce mezy sebau, coby to bylo, z mrtwých wstáti?

11. Y otázali * se ho řkauce: Což to pak Zákonnjcy prawj/ † že Eliáš musý přigjti prwé? * Mat. 11, 14.
† Mal. 4, 5. Luk. 1, 17.

12. On pak odpowěděw řekl gim; Eliáš přigda nepprwé, naprawj wssecky wěcy: * a gakož psáno gest o Synu člowěka/ že (musý) mnoho trpěti/ a za nic pokožen býti. * Izai. 53, 3. 4.
Dan. 9, 26. Žal. 22, 7. 8.

13. Ale * prawjm wám/ že y Eliáš přišel/ y učinili mu což chtěli: gakož psáno gest o něm. * Mat. 11, 14.
k. 17, 10. seqq. Luk. 1, 17.

14. Tedy * přišed k Wědlnjkům, vzřel zástup weliký okolo nich/ a Zákonnjky an se hádagj s nimi. * Luk. 9, 37.

15. A hned wssecken zástup vzřew geg, vlekli se: a zběhsse se, přiwjtali ho.

16. Y otázal se Zákonnjků; Co se hádáte spolu?

17. A odpowjdage geden z zástupu řekl: * Mistře, přiwedl sem syna swého k tobě, kterýž má ducha němého.
* Mat. 17, 14. Luk. 9, 38.

18. Ten kdyžkoli geg pochopj/ * lomcuge gim, a (on) se slinj, a sskřipj zubami swými, a swadne: y řekl sem Wědlnjkům twým, aby geg wywrhli / ale nemohli. * wers. 20.

19. A on odpowjdage gemu, řekl: * O národe newěrný: ale dokudž s wámi budu? a dokudž wás trpěti budu? přiwedte geg ke mně. * Mat. 17, 17.

20. Y přiwedli ho k němu: A gakž geg vzřel, hned nim duch * lomcowal/ a padna na zemi, wálel se a slinil.
* Mark. 1, 26.

21. Y otázal se otce geho; Dáwno-li se gemu to stalo? A on řekl: Od dětinstwj:

22. A často gim metal y na oheň y do wody/ aby geg zahubil. Ale můžessli co, spomoz nám, slituge se nad námi.

23. A Gežjš řekl gemu: Můžessli tomu wěřiti: * wssecko gest možné wěřjcýmu. * Mat. 17, 20.
k. 21, 21. Luk. 17, 6. Filip. 4, 13.

24. A y hned zwolaw otec mládence toho s slzami, řekl: * Wěřjm Pane! spomoz nedowěře mé.
* Mark. 4, 40. k. 7, 29. Luk. 17, 5.

25. Vzřew pak Gežjš že se zbjhá zástup/ přimluwil duchu tomu nečistému, řka gemu: Duchu němý a hluchý/ gá tobě přikazugi, wygdi z něho/ a newcházey wjce do něho.

26. Tedy křiče, a welmi gim lomcuge, wyssel: y učinen gest gako mrtwý/ tak že mnozý prawili, že vmřel:

27. Ale Gežjš vgaw geg za ruku, pozdwihl ho/ y wstal.

28. A když * wssel do domu/ wědlnjcy geho otázali se ho saukromj; Proč sme my ho nemohli wywrcy?
* Mat. 17, 19.

29. Y řekl gim: * Toto pokolenj nigakž nemůž wygjti, gediné skrze modlitbu a půst. * Jan. 16, 24. 1 Jan. 5, 14.

30. A gdauce odtud, šli spolu skrze Galilei: ale nechtěl aby kdo wěděl.

31. Nebo učil wědlnjky swé, a prawil gim: Že Syn * člowěka dán bude w ruce lidské/ a zamordugjť geg: ale zamordowán gsa, třetjho dne z mrtwých wstane. * Mat. 16, 21. k. 17, 22.
Mark. 8, 31. Luk. 9, 22. k. 18, 31. k. 24, 7.

32. Oni pak * nesrozuměli tomu powědenj/ a wssak vstýchali se ho otázati.
* Luk. 18, 34.

33. Y přissel do Kafarnaum/a w domě byw, otázal se gich: Co ste na cestě mezy sebau rozgjmali?

34. Ale oni mlčeli: Nebo hádali se byli na cestě mezy sebau/kdoby * z nich byl wětssj. * Mat. 18,1. Luk. 9,46. k. 22,24.

35. A posadiw se, zawolal dwanácti/ a dj gim: * Chceli kdo prwnj býti/bude; ze wssech neyposlednègssj/a wssech služebnjk. * Mat. 20,26. Mark. 10,43.

36. A wzaw pacholátko, postawil ge v prostřed nich: a wzaw ge * na lokty, řekl gim; * Mark. 10,16.

37. * Kdožbykoli gedno z takowých pacholátek přigal we gménu mém/ mneť přigjmá: a kdožby mne koli přigal/nemneť přigjmá/ale toho, kterýž mne poslal. * Mat. 10,40. k. 18,5. Luk. 9,48. Jan. 13,20.

38. Y odpowěděl mu Jan, * řka: Mistře, widěli sme gednoho an we gménu twém † ďábly wymjtá/ kterýž nechodj s námi: y bránili sme mu, proto že s námi nechodj. * Num. 11,27.28. Luk. 9,49. † Mat. 7,22.

39. Gežjš pak řekl: Nebrántež mu: neboť * nenj žádného, kterýžby diwy činil we gménu mém/ aby mohl hned zle mluwiti o mně. * 1 Kor. 12,3.

40. Nebo * kdož nenj proti nám/ s námiť gest. * Mat. 12,30.

41. * Kdožbykoli zagisté dal wám pjti čjssi wody we gménu mém/ proto že gste Krystowi/ amen prawjm wám/ neztratjť nikoli odplaty swé. * Mat. 10,42. k. 25,40.

42. A kdožbykoli pohorssil gednoho * z těchto maličkých, wěřjcých we mne/ mnohemby mu lépe bylo/ aby byl zawěssen na hrdlo geho žernow mlýnský/ a wržen byl do moře. * Mat. 18,6. Luk. 17,1.2.

43. A horssilaliby tě * ruka twá, vtni gi: lépeť gest tobě bezrukému wgjti do žiwota, nežli obě ruce magjcýmu, gjti do pekla, w ten oheň nevhasytedlný: * Deut. 13,6. Mat. 5,30. k. 18,8.

44. Kdež * čerw gegich nevmjrá/ a oheň nehasne. * Izai. 66,24.

45. A pakli * noha twá horssilaby tě, vtni gi: lépeť gest tobě kulhawému wgjti do žiwota/ nežli obě noze magjcýmu, vwrženu býti do pekla/ w ten oheň nevhasytedlný: * Mat. 18,8.

46. Kdež čerw gegich nevmjrá/a oheň nehasne.

47. Pakliby tě * oko twé horssilo, wylup ge: lépeť gest tobě gednookému wgjti do králowstwj Božjho/ nežli obě oči magjcýmu, vwrženu býti do ohně pekelného: * Mat. 5,29.

48. Kdež čerw gegich nevmjrá/a oheň nehasne.

49. Nebo každý ohněm bude solen/ a wselika * oběť solj bude osolena. * Leu. 2,13.

50. Dobráť gest * sůl: pakli sůl bude neslaná, čjm gi osoljte? † Mégte sůl sami w sobě/ ** a pokog mégte mezy sebau. * Mat. 5,13. Luk. 14,34. † Kol. 4,6. Řim. 12,18. ** Žid. 12,14. Zach. 8,21.

Kapitola X.

Ženy propusstěnj, 13. djtek ode Pána přigjmánj/ 23. bohatých do nebe těžké wcházenj, 38. Sláwy swěta žádostiwých včedlnjků, pokoře povčenj, 46. a slepého v Gerycha vzdrawenj.

1. A Wstaw odtud, * přissel do končin Jůdských skrze kraginu za Jordánem ležjcý: y sessli se k němu zase zástupowé/ a gakž obyčeg měl, opět ge včil. * Mat. 19,1.

2. Tedy přistaupiwsse Faryzeowé, otázali se ho: * Slussjli muži propustiti ženu? pokaussegjce ho. * Mat. 19,3.

3. On pak odpowjdage řekl gim: Co wám přikázal Mogžjš?

4. Kteřjž řekli: * Mogžjš dopustil ljstek rozlaučenj napsati, a propustiti. * Deut. 24,1. Ger. 3,1. Mat. 1,19. k. 5,31.

5. Y odpowěděw Gežjš, řekl gim: Pro twrdost srdce wasseho napsal wám to přikázanj.

6. * Ale od počátku stwořenj/ muže a ženu včinil ge Bůh. * Gen. 1,27. k. 5,2. Syr. 17,3. Mat. 19,4.

7. Protoť * opustj člowěk otce swého y matku/ a přjdržeti se bude ženy swé: * Gen. 2,24. Efezk. 5,31.

8. Y budau ti dwa * gedno tělo: A tak giž negsau dwa/ ale gedno tělo. * 1 Kor. 6,16.

9. Protož což Bůh spogil, člowěk nerozlučúg. * Mat. 19,6. 1 Kor. 7,10.11.

10. A w domě opět Včedlnjcy geho otázali se ho o též wěcy.

11. Y dj gim: * Kdožbykoli propustil manželku swau, a ginau pogal/ cyzoložj proti nj. * Mat. 5,32. k. 19,9. Luk. 16,18.

12. A gestližeby žena propustila muže swého, a za giného se wdala, cyzokožj.

13. Tedy * přinásseli k němu djtky/ aby se gich dotýkal: ale Wčedlnjcy přimkauwali těm, kteřjž (ge) nesli.
* Mat. 19,13. Luk. 18,15.

14. To widěw Gežjš, nelibě to nesl/ a řekl gim: Nechte * djtek gjti ke mně/ a nebraňte gim: nebo takowýchť gest králowstwj Božj: * Mat. 19,14.

15. Amen prawjm wám: Kdožbykoli nepřigal králowstwj Božjho * gako djtě/ nikoliť do něho newegde.
* Mat. 18,3. 1 Kor. 14,20. 1 Petr. 2,2.

16. A bera ge * na lokty swé/ a wzkládage na ně ruce/ požehnánj gim dáwal. * Mat. 19,15. Mark. 9,36.

17. Potom když wyssel na cestu, přiběhl geden/ a poklekna před nim, otázal se ho; Mistře * dobrý/ co včinjm, abych žiwota wěčného dědičně dossel?
* Mat. 19,16. Luk. 18,18.

18. Y řekl mu Gežjš: Co * mne nazýwáš dobrým? † Žádný nenj dobrý než gediný Bůh.
* Jan. 5,40. 41. 43. † Mat. 19,17.

19. Přikázanj vmjš, * Nezcyzokožjš, Nezabigeš, Nevkradneš, Newydáš falessného swědectwj, Neoklamáš, Cti otce swého y matku.
* Exod. 20,12. sqq. k. 21,12. Deut. 5,16. sqq. Rim. 13,9.

20. A on odpowěděw řekl gemu: Mistře, toho wsseho sem ostřjhal od swé mkadosti.

21. Tedy Gežjš pohleděw na něg, zamilowal ho/ a řekl gemu: Gednohoť se nedostáwá: gdi, a cožkoli máš, prodey/ a dey chudým: a budeš mjti * pokład w nebi: a poď, následůg mne, wezma † křjž. * Mat. 6,19. Luk. 12,33. k. 16,9.
1 Tym. 6,17. 19. † Mat. 10,38. k. 16,24. Mark. 8,34. Luk. 9,23.

22. On pak, zarmautiw se pro to slowo, odssel truchliw gsa: nebo měl mnohá zbožj.

23. A pohleděw wůkol Gežjš, dj Wčedlnjkům swým: Gak * nesnadně ti kteřjž statky magj, wegdau do králowstwj Božjho. * Job. 31,24.
Přisl. 11,28. Mat. 19,23. Luk. 18,24. 1 Tym. 6,17.

24. Tedy Wčedlnjcy vžasli se nad těmi řečmi geho. Gežjš pak zase odpowěděw, dj gim: Synáčkowé, kterak nesnadné gest * daufagjcým w statek, do králowstwj Božjho wgjti.
* Žak. 62,11.

25. Snáze * gest welbloudu skrze gehelnj vcho progjti/ nežli bohatému wgjti do králowstwj Božjho.
* Mat. 19,24. Luk. 18,25.

26. Oni pak mjce se děsyli, řkauce mezy sebau: Y kdož může spasen býti?

27. A pohleděw na ně Gežjš, dj: W lidjť gest nemožné/ ale ne v Boha: nebo * v Boha wssecko možné gest.
* Job. 42,2. Ger. 32,17. 27. Zach. 8,6. Luk. 1,37.

28. Y počal Petr mluwiti k němu: Ay, my opustili sme * wssecko/ a ssli sme za tebau. * Mat. 4,20.
k. 19,27. Luk. 5,11. k. 18,28.

29. Odpowěděw pak Gežjš řekl: Amen prawjm wám/ žádného nenj gesstoby opustil dům, neb bratřj, neb sestry, neb otce, neb matku, neb manželku, neb djtky, neb rolj, pro mne, a pro Ewangelium/

30. Aby newzal stokrát tolik nynj w času tomto, domů, a bratrů, a sestr, a matek, a djtek, a rolj, s protiwenstwjm/ a w budaucým wěku žiwot wěčný.

31. Mnozýť pak * prwnj, budau poslednj: a poslednj prwnj. * Mat. 19,30.
k. 20,16. Luk. 13,30.

32. Byli pak na cestě, gdauce * do Geruzaléma: a Gežjš ssel napřed/ y byli předěssenj/ a gdauce za nim báli se. Tedy pogaw opět dwanácte/ počal gim prawiti, co se gemu má státi,
* Mat. 20,17. Luk. 18,31.

33. (Řka:) * Ay wstupugeme do Geruzaléma/ a Syn člowěka wydán bude Biskupům a Zákonnjkům: y odsaudj geg na smrt/ a wydadj geg Pohanům: * Mat. 16,21. k. 17,22.
Mark. 8,31. k. 9,31. Luk. 9,22. k. 24,7. Jan. 18,32.

34. Kteřjžto posmjwati se budau gemu/ a vbičugj ho/ a vpligj y zabigj geg: ale třetjho dne zmrtwých wstane.

35. Tedy * přistaupili k nemu Jakub a Jan synowé Zebedeowi, řkauce: Mistře, chceme, zaěbychomkoli prosyli tebe, aby včinil nám. * Mat. 20,20.

36. On pak řekl gim: Co chcete abych wám včinil?

37. Y řekli gemu: Dey nám abychom geden na prawicy twé, a druhý na lewicy twé seděli w slawě twé.

38. Gežjš pak řekl gim: *newjte zač prosýte! můžeteli pjti kalich, kterýž gá pigi/ a † křtiti se křtem, kterýmž gá se křtjm? *Mat.20/22. Řjm.8/26. † Luk. 12/50.

39. A oni řekli gemu; Můžeme! Gežjš pak řekl gim; Kalich zagisté kterýž gá pigi, pjti budete/ a křtem kterýmž gá se křtjm, křtěni budete:

40. Ale seděti na prawicy mé, neb na lewicy mé/ nenjž má wěc dáti: ale kterýmž* připraweno gest. *Mat.25/34.

41. A vslyssawsse to deset, *počali se hněwati na Jakuba a na Jana,
*Mat.20/24. Luk.22/25. sq.

42. Ale Gežjš powokaw gich, řekl gim: *Wjte, že ti kteřjž sobě zalibugj wládnauti nad národy, panugjť nad nimi: a kteřjž welicý v nich gsau, moc prowozugj nad nimi:
*Mat.20/25. Luk. 22/25.

43. Netakť bude mezy wámi: ale kdožkoli chtěkby mezy wámi býti welikým/ budiž wás služebnjk:

44. A kdožkoli* z wás chtěkby býti přednj/ budiž služebnjk wssech.
*Mark.9/35. 1 Petr.5/3.

45. Nebo* y Syn člowěka nepřissel aby mu slaužili/ ale † aby slaužil/ a aby dal** dušj swau na wykaupenj †† za mnohé. *Mat.20/28.
† Jan. 13/14. Filip.2/7. ** Efezk.1/7. Kol.1/14. 1 Tym.2/6. Tyt.2/14. †† Izai. 53/10. Dan.9/24.

46. Tedy přissli* do Gerycho/ a když wycházel on z Gerycha, y Učedlnjcy geho, a zástup mnohý/ Tymeů syn Bartymeus slepý seděl podlé cesty, žebře.
*Mat.20/29. Luk.18/35.

47. A když vslyssel žeby byl Gežjš Nazaretský, počal wokati, a řjcy: Gežjši synu Dawidů, smilůg* se nademnau! *Luk.17/13.

48. Y přimkauwali mu mnozý, aby mlčel: ale on mnohem wjce wokal: Synu Dawidů, smilůg se na demnau!

49. Tedy zastawiw se Gežjš, kázal ho zawolati: y zawolali toho slepého, řkauce gemu: Dobré mysli buď, wstaň/ wolá tě.

50. On pak powrh plášť swůg/ a zchopiw se, šel k Gežjssowi.

51. Y odpowěděw Gežjš, dj gemu: Co chceš ať včinjm? A slepý řekl gemu: Mistře, * ať widjm! *Mat.20/33.

52. Tedy Gežjš řekl gemu: Gdi, * wjra twá tě vzdrawila! A hned prohlédl/ a šel cestau za Gežjssem.
*Mat.9/22. Mark.5/34.

Kapitola XI.

Pán gel na Oslátku. 12. Fjku zlořečil. 15. Chrám wyčistil. 22. k wjře a modlitbě napomenul. 29. Otázku faryzeů opatrně zawrhl.

1. A * když se přiblížili k Geruzalému a Betfagi y Betany při hoře Oliwetské, poslal † dwa z Učedlnjků swých/ *Mat.21/1.
Luk. 19/29. † Mat. 11/2.

2. A řekl gim: Gděte do městečka kteréž proti wám gest: a hned wegdauce tam, naleznete oslátko přiwázané/ na kterémž nižádný z lidj neseděl: odwjžjce přiwedte.

3. A řekliliby wám kdo/ Co to činjte? Rcete: Že ho Pán potřebuge: a hned ge posle sem.

4. Y odessli/ a nalezli oslátko přiwázané wně v dweřj na rozcestj: y odwázali ge.

5. Tedy někteřj z těch, kteřjž tu stáli, řekli gim: Co činjte odwazugjce oslátko?

6. Oni pak řekli gim, gakož byl přikázal Gežjš: Y nechali gich.

7. Protož přiwedli* oslátko k Gežjssowi/ a wložili na ně † raucha swá: y wsedl na ně. *Jan.12/14. † 2 Král.9/13.

8. Mnozý pak stlali raucha swá na cestě: a ginj ratolesti sekali z stromů/ a metali na cestu.

9. A kteřjž napřed ssli/ y ti kteřjž za nim ssli/ wokali, řkauce; Hosanna, * požehnaný kterýž se béře we gménu Páně!
*Žal.118/25.26. Mat.21/9. k.23/39.

10. Požehnané králowstwj otce nasseho Dawida: kteréž přissko we gménu Páně: Hosanna na wýsostech!

11. Y* wssel do Geruzaléma Gežjš, y do Chrámu: a spatřiw tu wssecko, když giž byla wečernj hodina, wyssel do Betany se dwanácti.
*Mat.21/12. Luk.19/45. Jan.2/14.

12. A* druhého dne když wycházel z Betany, zlačněl. *Mat.21/18.

13. A

Franckesche Stiftungen zu Halle

13. A vzřew zdaleka fjk an má ljstj/ssek zdaby co nalezl na něm. A když přissel k němu/ nic nenalezl kromě * ljstj: nebo nebyl čas fjků. * Luk.13,6.

14. Tedy odpowěděw Gežjš řekl gemu: Giž wjce na wěky nižádný z tebe owoce negez: a slyssely to Wědlnjcy geho.

15. Y přissli do Geruzaléma: *a wssed Gežjš do Chrámu, počal wymjtati ty, kteřjž prodáwali a kupowali w Chrámě/ a stoly penězoměnců, a stolice prodáwagjcých holuby, přewracel.

* Mat.21,12. Luk.19,45. Jan.2,14.

16. A nedopustil, aby kdo nádobu nesl skrze Chrám.

17. Y včil (ge,) řka gim: Zdaliž nenj * psáno/ že dům můg, dům modlitby slauti bude, v wssech národů? wy pak včinilijste geg pelesj † lotrů.

* 1 Král.8,10. Izai.56,7. † Ger.7,11.

18. Slyssely * pak to Zákonnjcy y Biskupowé/ a hledali, kterakby geg zahubili: nebo se ho báli/ proto, že wssecken zástup † diwil se včenj geho.

* Luk. 19,47.48. Jan.7,19. † Mat.7,28.

19. A když byl * wečer, wyssel z města. * Mat.21,17.

20. A gdance ráno * vzřeli ten fjk an vsechl z kořene: * Mat.21,20.

21. Tedy zpomenuw Petr, řekl gemu: Mistře, ay ten fjk kterémuž sy zkořečil, vsechl.

22. Y odpowěděw Gežjš, řekl gim: Mégte * wjru Božj. * Mark.4,40.

23. Nebo, amen prawjm wám: že kožbykoli řekl * hoře této/ zdwihni se, a wrz sebau do moře/ a † nepochybowalby w srdcy swém/ ale wěřilby, že se stane cožkoli dj/ staneť se gemu tak, cožbykoli řekl. * Mat.17,20.

k.21,21. Luk.17,6. † Jak.1,6.

24. Protož prawjm wám: * začbysstekoli modléce se prosyli/ wěřte že wezmete: a staneť se wám.

* Ger.29,12. Mat.7,7. k. 21,22. Luk. 11,9. Jan. 14,13. k.15,7. k.16,23. 24. 1 Jan.2,22. k. 5,14. Jak.1,5.6.

25. A když se postawjte k modlenj/ * odpausstégte, máteli co proti komu/ aby y Otec wás nebeský odpustil wám hřjchy wásse. * Syr.28,2. Mat.5,23. k.6,14. k.18,19. Efezk.4,32. Kol.3,13.

26. Nebo gestliže wy neodpustjte/ani Otec wás kterýž w nebesých gest, odpustj wám hřjchů wassich.

27. Y přissli zase do Geruzaléma: a když on procházel se w Chrámě/ *přistaupili k němu Biskupowé a Zákonnjcy, a Starssj: * Mat.21,23. Luk.20,1.

28. Y řekli gemu: * Gakau mocý to činjš? a kdo tobě dal tu takowau moc, aby tyto wěcy činil?

* Exod. 2,14. Skutc.4,7. k.7,27.

29. Tedy odpowjdage Gežjš, řekl gim: Otjžiť se y gá wás na gednu wěc: odpowězte mi/ a powjm wám gakau mocý to činjm.

30. Křest Janů s nebeli byl, čili z lidj? Odpowězte mi.

31. Y rozgjmali sami mezy sebau, řkauce: Djmeli, s nebe: djť, proč ste tedy neywěřili gemu?

32. Pakli djme, z lidj: * bogjme se lidu. Nebo wssickni o Janowi smyslili/ že práwě byl Prorok.

* Mat. 14,5. Mark.6,20.

33. Y odpowěděwsse, řekli Gežjssowi; Newjme. A Gežjš odpowjdage, řekl gim: Aniž gá wám powjm, gakau mocý to činjm.

Kapitola XII.

Winnice pronagatá, 13. daň, 24. budaucý wzkřjssenj, 28. neywětssj přikázanj, 35. Krystus čj syn, 38. pýcha Zákonnjků, 41. metánj peněz do pokladnice.

1. TEdy počal gim mluwiti w podobenstwjch: * Winnicy stjpil člowěk/ a opletl gi plotem/ a wkopal pres/ a vstawěl wěži/ a pronagal gi winařům: y odssel na cestu: * Zak.80,9. Izai.5,1. Ger.2,21. Mat.21,33. Luk.20,9.

2. A když toho čas byl/ poslal k winařům služebnjka, aby od winařů wzal owoce z winnice.

3. Oni pak gawsse geg zmrskali ho/ a odeslali prázdného.

4. Y poslal k nim zase giného služebnjka: y toho též kamenowawsse, ranili w hlawu/ a odeslali zohaweného.

5. Y poslal opět giného: y toho zabili: a mnoho ginych/ z nichž některé zmrskali/ a giné zmordowali.

6. Gesstě pak mage gediného syna mi-
kého, y toho poslal k nim naposledy, řka:
* vsteydnauí se syna mého.
* Mat.21,37.

7. Ale winaři řekli gedni k druhým:
Tentoť gest * dědic: poďte, † zabjme geg/
a budeť násse dědictwj.
* Žak.2,8. † Gen.37,18. Mat.26,4. Jan.11,53.

8. Tedy gawsse geg, zabili ho/ a wy-
wrhli * wen z winnice. * Žid.13,12.

9. Což tedy včinj Pán winnice? Při-
gde, a zatratj winaře ty: a dá winnicy
ginym.

10. Zdaliž ste Pjsma toho nečtli? *
Kámen, kterýž zawrhli stawitelé/
ten včinèn gest hlawau vhlowau:
* Žak.118,22. Izai.28,16. k.8,14. Mat.21,42.
Luk.20,17. Skutc.4,1. Řim. 9,33. 1 Petr.
2,7. 1 Kor.3,11.

11. Ode Pána stalo se toto/ a gest di-
wné před očima nassima.

12. Y hledali ho gjti/ ale * báli se zá-
stupu: nebo poznali, že podobenstwj to
proti nim powěděl: A nechawsse ho/
odessli pryč. * Mat.14,5. Mark.11,32.

13. Potom * poslali k němu některé z
Faryzeů a Herodyánů/ aby geg pokapili
w řeči. * Mat. 22,15. Luk.20,20.

14. Kteřjžto přissedsse, řekli gemu:
Mistře/ wjme že gsy prawdomluwný/ a
nedbáš na žádného: nebo nepatřjš na
osobu lidskau/ ale w prawdě cestě Božj
včjš: Skussjli daň dáwati Cýsaři, čili
nic? dámeliž, čili nedáme?

15. On pak znage pokrytstwj gegich,
řekl gim: Co mne pokaussjte? přineste
mi penjz, ať pohledjm.

16. A oni podali. Tedy řekl gim:
Čj gest tento obraz a nápis? A oni řekli
mu; Cýsařů.

17. Y odpowěděw Gežjš řekl gim: *
Dáweytež tedy což gest Cýsařowa,
Cýsaři: a což gest Božjho, Bohu: Y
podiwili se tomu. * Exod.22,28.
Mat.17,25. k.22,20.22. Luk.20,25. Skutc. 23,5.
Řim.13,7. 1 Tym.2,2. Tyt.3,1. 1 Petr.2,13.

18. *Potom přissli k němu Saduceo-
wé, kteřjž prawj/ že nenj † zmrtwých
wstánj: Y otázali se ho, řkauce:
* Mat.22,23. Luk.20,27. † Skutc.23,6.8.

19. Mistře! * Mogžjš nám napsal/
kdyby čj bratr vmřel, a ostawil man-
želku/ a synůby neměl/ aby bratr geho
pogal manželku geho/ a wzbudil, sýmě
bratru swému. * Deut.25,5.

20. Y byko sedm bratrů: a prwnj
pogaw manželku a vmřew, nepozustawil
semene.

21. A druhý pogaw gi, také vmřel/
a aniž ten ostawil semene: a třetj to-
likéž.

22. A tak gi pogalo těch sedm/ a ne-
zustawili semene: neyposlèze pak po
wssech vmřela y ta žena.

23. Protož při wzkřjssenj, když zmr-
twých wstanau, čj z těch bude man-
želka? nebo gich sedm mělo gi za man-
želku.

24. A odpowjdage Gežjš, řekl gim:
Zdaliž ne proto blaudjte/ že neznáte Pj-
sem, ani mocy Božj?

25. Nebo když * wstanau zmrtwých/
nebudau se ženiti, ani wdáwati: ale bu-
dau gako Angelé nebesstj.
* Mat.22,30. Luk. 20,35.36. 1 Jan.3,2.

26. O mrtwých pak, že magj wstáti/
zdaližste nečtli w knize Mogžjssowé/ kte-
rak we kři promluwil k němu Bůh, * řka:
Gá gsem † Bůh Abrahamů, a Bůh Ja-
záků, a Bůh Jákobů?
* Exod.3,6. † Exod.4,5. 1 Král. 18,36. Mat. 22,
31.32. Luk.20,37. Skutc.7,32. Žid. 11,19.

27. Nenjť Bůh mrtwých/ ale Bůh
žiwých: Protož wy welmi blaudjte.

28. Tedy * přistaupil geden z Zákon-
njků/ slyssew ge spoku se hádagjcý/ a wi-
da že gim dobře odpowěděl, otázal se ho:
Které gest přikázanj prwnj ze wssech?
* Mat.22,35. Luk. 10,25. k.20,39.

29. A Gežjš odpowěděl gemu/ že pr-
wnj ze wssech přikázanj gest: Slyš *
Izraeli/ Pán Bůh náš, Pán geden
gest: * Deut.6,4.5. k.10,17.
Izai. 41,4. k. 48,12. Malach.2,10. 1 Kor.8,4.
k.12,5. Gal.3,2. Efezk.4,5. 1 Tym.2,5.

30. Protož milowati budeš Pána
Boha swého, ze wssého srdce swého/
a ze wssj dusse swé/ a ze wssj mysli
swé/ y ze wssech mocý swých: to gest
prwnj přikázanj.

31. Druhé pak podobné, toto: * Mi-
lowati budeš bližnjho swého/ gako
sebe samého. Wětssjho přikázanj gi-
ného nad tato nenj.
* Leu.19,18. Mat.22,39. Luk.10,27. Řim.13,9.
Gal. 5,14. Jak.2,8.

32. Y řekl gemu ten Zákonnjk: Mi=
ſtře, dobře ſy w prawdě powěděl: Nebo
* geden geſt Bůh/ a nenj giného kromě
něho: * Deut. 4,35.
33. A milowati ho ze wſſeho ſrd=
ce, a ze wſſj myſli, a ze wſſj duſſe, y ze
wſſech mocý: a milowati bližnjho, ga=
ko ſebe ſamého/ geſt nade wſſecky zápaly
a oběti.
34. A widěw Gežjš, žeby maudře
odpowěděl, dj gemu: Negſy daleko od
králowſtwj Božjho. A žádný wjce ne=
ſměl ſe ho tázati.
35. Y * odpowjdage Gežjš řekl, vče
w Chrámě: Kterak prawj Zákonnjcy
že Kryſtus geſt ſyn Dawidů?

*Mat.22,42. Luk.20,41.

36. Nebo Dawid prawj w Duchu
ſwatém: *Řekl Pán, Pánu mému,
Seď na prawicy mé/ ažť y položjm
nepřátely twé, za podnože noh
twých. * Žal.110,1. Skutc. 2,34.

I Kor.15,25. Žid. 1,13. k.10,13.

37. Poněwadž ſám Dawid nazýwá
geg Pánem/ kterakž tedy ſyn geho geſt?
A mnohý záſtup rád ho poſlauchal.
38. Y mluwil gim w včenj ſwém;
*Warůgte ſe Zákonnjků, kteřjž chtěgj w
kráſném rauſſe choditi/ a pozdrawowá=
ni býti na tržých: * Mat.23,5.

Luk.11,43. k.20,46.

39. A na přednjch ſtolicech ſeděti w
ſſkolách/ a přednj mjſta (mjti) na weče=
řech.
40.* Kteřjžto zžjragj domy wdowſké,
a to pod zámyſlem dlauhých modliteb:
tiť wezmau ſaud těžſſj.

*Mat.23,14. Luk.20,47. 2 Tym.3,6. Tyt.1,11.

41. *A poſadiw ſe Gežjš proti † po=
kladnicy/ djwal ſe, kterak záſtup metal
penjze do pokladnice: a mnozý bohatj
metali mnoho. *Luk.21,1.

† Deut.15,11. 2 Král.12,9. 2 Paral.24,4.

42. A přiſſedſſi gedna chudá wdowa/
y wrhla dwa ſſarty/ což geſt čtwrtá
čáſtka (penjze.)
43. Y ſwolaw Včedlnjky ſwé, dj
gim: Amen prawjm wám/ *Že tato
chudá wdowa wjce vwrhla, než tito wſſi=
ckni kteřjž metali do pokladnice.

*2 Kor.8,12. Gen.4,4. Luk.21,2.

44. Nebo wſſickni z toho, což gim
zbýwalo metali: ale tato * z ſwé chudo=
by, wſſecko což měla vwrhla/ wſſecku
žiwnoſt ſwau.

* Mark.14,8. Luk. 21,4. 2 Kor.8,2. k.9,7.

Kapitola XIII.

Proroctwj o zkáze Geruzaléma, a přichodu Páně k ſaudu, 5. faleſſných prorocých, 11. pokuſſenjch: 32. napomenutj k očekáwánj na přjſſtj Páně.

1. A * Když wycházel z Chrámu, dj
gemu geden z Včedlnjků geho:
Miſtře! pohleď kteraké kamenj/ a gaké
ſtawenj! * Mat. 24,1. Luk.21,5.
2. Tedy Gežjš odpowjdage, řekl ge=
mu: Widjš tato tak weliká ſtawenj?
Nebudeť oſtawen kámen * na kameni,
kterýžby nebyl zbořen.

*1 Král.9,7.8. Mich.3,12. Luk.19,44.

3. A když ſe poſadil * na hoře Oli=
wetſké proti Chrámu/ otázali ſe geho
ſaukromj Petr, Jakub, a Jan, a Ondřeg;

* Mat. 24,3. Luk. 21,7.

4. Powěz * nám, kdy to bude? a kte=
ré znamenj když ſe toto wſſecko bude
plniti? * Skutc. 1,6.
5. Gežjš pak odpowjdage gim, počal
prawiti; * wizte aby wás někdo ne=
ſwedl. *Ger.29,8. Mat.24,4.

Luk.21,8. Efezk.5,6. 2 Thes.2,3. 1 Jan.4,1.

6. Neboť mnozý přigdau we gménu
mém, * řkauce: Gá gſem (Kryſtus:)
a mnohéť ſwedau:

* Ger.14,14. k.23,21. Mat.24,23.

7. Když pak vſlyſſjte o bogi/ a po=
wěſt o wálkách, neſtrachůgte ſe: nebo
muſý to býti; ale ne y hned konec.
8. Powſtaneť * zagiſté národ proti ná=
rodu/ a králowſtwj proti králowſtwj: a
budau země třeſenj po mjſtech, a hlado=
wé, y bauřky/ * 2 Paral. 15,6.

Izai.19,2. Mat.24,6. Luk.21,10.

9. A toť počátkowé boleſtj. Wy pak
ſſetřte ſe: nebo wydáwati * wás budau
na ſněmy a do ſhromažděnj: budete bi=
ti/ a před wládaři a králi ſtanete pro
mne, na ſwědectwj gim. * Mat.10,17.18.

k.24,9. Luk.21,12. Jan.15,19. k.16,2. Zgew.2,10.

10. **Ale we wſſech národech * ney=
prw muſý býti kázáno Ewangelium.**

* Mat. 24,14.

11. Když

11. Když pak wás * powedau wyzrazugjce, nestareyte se předtjm cobysste mluwili/ aniž pečliwě přemysslůgte: ale což wám bude dáno w tu hodinu, to mluwte: nebo negste wy, kteřjž mluwjte/ ale Duch swatý.
* Mat.10,19. Luk.12,11. k.21,14.

12. Wydáť * pak bratr bratra na smrt, a otec syna: a powstanau děti proti rodičům/ a budau ge mordowati.
* Ezech.38,21. Mich.7,5.6. Mat.10,21.

13. A budete w * nenáwisti wssechněm pro gměno mé: † ale kdož setrwá až do konce, tenť spasen bude.
* Mat.10,22. † Mat.24,13. Luk.21,19. Žid.3,14. Zgew.2,7.10. k.3,10.12.

14. Když pak * vzřjte ohawnost zpusstěnj, o kteréž powědjno gest skrze † Danyele proroka, ana stogj kdežby (státi) neměla/ (kdo čte rozuměg) tehdáž ti kdožby w Židowstwu byli, ať vtekau na hory: * Mat.24,15.
Luk.21,20. † Dan.9,27.

15. A kdožby na * střesse byl, ne sstupůg do domu/ ani wcházey, aby co wzal z domu swého.
* Mat.24,17.18. Luk.17,31.

16. A kdo na poli/ newracůg se zase, aby wzal raucho swé.

17. Běda pak těhotným/ a těm kteréž krmj w těch dnech.

18. Protož modlte se/ aby vtjkánj wásse nebylo w zýmě.

19. Neboť budau ti dnowé sstauženj, * gakéhož nebylo od počátku stworenj, kteréž Bůh stwořil, až dosawád, aniž bude. * Dan.12,1.

20. A byť nebyl vkrátil Pán těch dnů/ nebylby spasen žádný člowěk: ale pro wywolené, kteréž wywolil, vkrátil těch dnů.

21. A tehdáž řekliby wám kdo; * ay, teď gest Krystus! a neb/ ay tamto! newěřte. * Mat.24,23. Luk.17,23. k.21,8.

22. Neboť * powstanau fakessnj Krystowé a fakessnj prorocy/ a budau činiti diwy a zázraky k swedenj, by možné bylo také y wywolených.
* Deut.13,1. Luk.21,8. 2 Thes.2,11.

23. Wy pak ssetřte se: ay, * předpowěděl sem wám wssecko. * 1 Thes.3,4.

24. W těch pak dnech, po sstauženj tom, * slunce se zatmj, a měsýc nedá swětla swého: * Izai.13,10. Ezech.32,7. Joel 2,10. k.3,4.20. Mat.24,29. Luk.21,25. Zgew.6,12.

25. A hwězdy nebeské budau padati/ a mocy které gsau na nebi, pohnau se:

26. A tehdáž * vzřj Syna člowěka, an se béře w oblacých, s mocý welikau a s slawau. * Dan.7,13.
Mat.16,27. k.24,30. Luk.21,27. Skutc.1,11. 1 Thes.4,16. 2 Thes.1,10. Zgew.1,7.

27. A tehdyť posslé * Angely swé/ a shromáždj wywolené swé ode čtyř wětrů, od končin země, až do končin nebe. * Mat.24,31. k.13,41. 1 Kor.15,52.

28. Od * fjku pak wěte se podobenstwj tomuto/ když giž ratolest geho odmkadne/ a wypuěj se listj/ znáte že bljzko gest léto: * Mat.24,32. Luk.21,29.

29. Takž y wy, když vzřjte ano se tyto wěcy děgj/ wězte že bljzko gest a we dwerjch.

30. Amen prawjm wám/ žeť nepominé pokolenj toto/ až se tyto wssecky wěcy stanau.

31. Nebe * a země pominau/ ale slowa má nikoli nepominau.
Žal.102,27. Izai.40,8. k.51,6. Mat.5,18. k.24,35. 1 Pet.1,25. Žid.1,11.

32. Ale * o tom dni a hodině žádný newj/ ani Angelé kteřjž gsau w nebesých/ ani Syn, gediné Otec.
* Mat.24,36. Skutc.1,7.

33. Wizte, * bděte, a modlte se: nebo newjte kdy bude ten čas.
* Mat.25,13.14. Luk.12,40. k.21,36. 1 Thes.5,6.

34. Gako člowěk, kterýž daleko odssel opustiw dům swůg, a poručiw služebnjkům swým wkládařstwj, a gednomu každému prácy geho/ wrátnému přikázal aby bděl.

35. Protož bděte: nebo newjte, kdy Pán domů přigde/ v wečerli, čili v půlnocy, čili když kohauti zpjwagj, čili ráno:

36. Aby snad přigda w nenadale/ nenalezl wás, a wy spjte.

37. A což * wám prawjm/ wssechněmť prawjm, † Bděte!
* Luk.12,41. † Mat.24,42. Rjm.13,11. 1 Kor.15,34. Efes.5,14. Zgew.5,5. k.16,15.

Kapitola XIV.

Wečeřel Pán v Ssimona: 3. Pomazán masti drahau: 12. gedl Beranka: 33. modlil se: 41. zrazen od Gidasse: 46. gat: 66. Petr ho zapjral.

1. PO * dwau pak dnech byl hod Beránka a Přesnic: y hledali Biskupowé a Zákonnjcy, kterakby geg lstiwě gmauce, zamordowali:
* Mat.26,2. Luk.22,1. Jan.11,55. k.13,1.

2. Ale

2. Ale prawili: Ne w Swátek/ aby ſnad nebyl rozbrog w lidu.

3. A když byl* w Betany w domu Sſimona malomocného, a ſeděl za ſtolem/ přiſſla žena, magicy nádobu alabaſtrowau maſti welmi drahé, † z nardowého kořenj: a rozbiwſſi alabaſtrowau nádobu, wylila gi na hlawu geho. * Mat.26,6. Luk.7,37. Jan.12,3. † Pjs.Sſal.1,12.

4. Y hněwali ſe * někteřj mezy ſebau, řkauce: Y proč ſtráta maſti této ſtala ſe? *Mat.26,8. Jan.12,4.

5. Nebo mohlo toto prodáno býti, dráže než za tři ſta penez/ a dáno býti chudým: Y zpauzeli ſe na ni.

6. Ale Gežjš řekl: Nechte gi/ proč gi rmautjte? dobrý ſkutek včinila nademnau.

7. Wſſak chudé máte * wždycky s ſebau/ a když budete chtjti, můžete gim dobře činiti: ale † mne ne wždycky mjti budete. * Deut.15,11. Mat.26,11.† Mat.18,20.

8. Ona což mohla, to včinila: předeſſlať aby těla mého pomazala ku pohřebu.

9. Amen prawjm wám; Kdežkoli bude kázáno toto Ewangelium po wſſem ſwětě/ takéť y to což včinila tato, bude wyprawowáno na pomátku gegj.

10. Tedy * Gidáš Jſſkaryotſký, geden ze dwanácti, odſſel k Biſkupům/ aby gim ho zradil. * Mat.26,14. Luk.22,3.4.

11. Oni pak vſlyſſewſſe, zradowali ſe: a ſljbili mu penjze dáti: y hledal kterakby ho přjhodně zradil.

12. Prwnjho * pak dne Přeſnic/ když Welikonočnj Beránek zabjgjn býwal, řkau gemu včedlnjcy geho: Kde chceš, ať gdauce připrawjme aby gedl Beránka? * Exod. 12,17. Deut.16,5. Mat.26,17. Luk. 22,7.

13. Y * poſlal dwa z včedlnjků ſwých, a řekl gim: Gděte do města; a potkáť wás člowěk džbán wody neſa: gděte ž za nim: * Mat.21,1.

14. A kamžkoli wegde/ rcete hoſpodáři: Miſtrť prawj: Kde geſt wečeřadlo, w němžbych gedl Beránka s včedlnjky ſwými?

15. A on wám vkáže wečeřadlo weliké, podlážené a připrawené: tu nám připrawte.

16. Y odeſſli včedlnjcy geho/ a přiſſli do města/ a nalezli tak, gakož gim byl powěděl: y připrawili Beránka.

17. Když pak byl * wečer, přiſſel ſe dwanácti. * Mat.26,20. Luk.22,14.

18. A když ſeděli za ſtolem, a gedli/ řekl Gežjš: Amen * prawjm wám/ že geden z wás mne zradj/ kterýž gj ſemnau. * Žal.41,10. Mat.26,21. Luk.22,22. Jan.13,21. Skute.1,16.

19. A oni ſe počali rmautiti, a prawiti gemu gedenkaždý obzwláſſtně, zdali gá gſem? A giný, Zdali gá?

20. On pak odpowěděw řekl gim; Geden ze dwanácti, kterýž omáčjwa ſemnau w miſe.

21. Syn zagiſté člowěka gde/ gakož pſáno o něm: ale běda člowěku tomu ſkrze něhož Syn člowěka bude zrazen: dobréby bylo gemu, aby ſe byl nenarodil člowěk ten:

22. A když oni gedli/ * **wzaw Gežjš chléb, a dobrořečiw, lámal/ a dáwal gim, řka; Wezměte, gezte: toto geſt tělo mé.** * Mat.26,26. Luk.22,19. 1 Kor.11,23.

23. **A wzaw kalich/ a djky včiniw, dal gim: a pili z něho wſſickni:**

24. **Y řekl gim: Toto geſt krew má, ſmlauwy té nowé/ kteráž ſe za mnohé wylewá.**

25. Amen prawjm wám/ žeť giž wjce nikoli nebudu pjti z plodu winného kořene, až do onoho dne, když geg pjti budu nowý w králowſtwj Božjm.

26. A ſezpjwawſſe pjſničku, * wyſſli na horu Oliwetſkau. * Mat.26,30. Luk.22,39. Jan.18,1.

27. Potom řekl gim Gežjš: Wſſickni wy zhorſſjte ſe nademnau této noci: * nebo pſáno geſt: bjti budu paſtýře, a rozprchnau ſe owce. * Zachar.13,7. Jan. 16,32.

28. Ale když * zmrtwých wſtanu/ předegduť wás do Galilee. * Mat.26,32. k.28,10.16. Mark.16,7.

29. Tedy Petr řekl * gemu: byť ſe pak wſſickni zhorſſili, ale gá nic. * Jan. 13,37.

Franckesche Stiftungen zu Halle

30. Y řekl * gemu Gežjš: Amen prawjm tobě / že dnes této nocy, prwé než kohaut po dwakrát zazpjwá, třikrát mne zapřjš.
* Mat.26,34. Luk.22,34. Jan.13,38.

31. On pak mnohem wjce mluwil: bychť pak měl s tebau y vmřjti / nikoliť nezapřjm tebe. A takž také y wssickni mluwili.

32. Y * přissli na mjsto, kterémuž gměno Getsemany: tedy řekl Wčedlnjkům swým; Sedtež tuto, až se pomodljm. * Mat. 26,36.
Luk.22,39. Jan.18,1.

33. A pogaw s sebau Petra, a Jakuba, a Jana / počal se lekati a welmi tesklíw býti.

34. Y dj gim: * Smutnáť gest dusse má až k smrti: počekeytež tuto, a bděte. * Mat.26,38. Jan.12,27.

35. A poodssed maličko, * padl na zemi: a modlil se / aby, bykoliby možné, odessla od něho hodina ta. * Luk.22,41.

36. Y řekl; Abba, Otče * wssecko gest možné tobě / přenes kalich tento odemne: ale wssak † ne což gá chcy, ale co ty. * Mark.10,27. Luk.1,32.37.
† Mat. 26,39. Jan.6,38.

37. Y přissel, a nalezl ge ani spj: Y řekl Petrowi; Ssimone, spjš / nemohlis gediné hodiny bdjti?

38. Bděte, * a modlte se / abysste newessli w pokussenj: Duchť † zagisté hotow gest / ale tělo nemocno.
* Mat.26,41. Luk.22,40. † Gal. 5,17.

39. A opět odssed, modlil se, taž slowa mluwě.

40. A nawrátiw se, nalezl ge ani opět spj / (nebo oči gegich byly obtjženy:) aniž wěděli coby gemu odpowěděli.

41. Y přissel po třetj, a řekl gim: Spětež * giž a odpočjweyte: dostiť gest / přisslať ta hodina: ay Syna člowěka zrazugj w ruce hřjssných. * Mat.26,45.

42. Wstaňte, * poďme: ay, kterýž mne zrazuge bljzkoť gest. * Jan. 14,31.

43. A hned, když on gesstě mluwil, přissel * Gidáš, kterýž byl geden ze dwanácti, a s nim zástup weliký, s meči, a s kygmi, od Biskupů, a od Zákonnjků, a Starssjch.
* Mat.26,47. Luk.22,47. Jan.18,3.

44. Zrádce pak geho byl gim dal znamenj, řka: Kteréhožkoli poljbjm / tenť gest: gměte ho / a weďte opatrně.

45. A přissed, hned přistaupiw k němu, řekl: Mistře, * mistře! a poljbil ho. * 2 Sam. 20,9.

46. Tedy oni wztáhli naň ruce swé / a gali geg.

47. Geden pak z těch kteřjž tu okolo stáli / * wytrh meč, weřil skužebnjka Biskupowa, a vřal genu vcho.
* Mat. 26,51. Luk. 22,50. Jan. 18,10.26.

48. Y odpowěděw Gežjš, řekl gim: Gako na lotra wysslite s meči a s kygmi / abysste mne gali?

49. Na každý den býwal sem v wás vče w Chrámě / a nezaliste mne: * Ale aby se naplnila Pjsma.
* Žal. 22,7. k. 69,10 Izai. 53,12. Mat. 26,56. Luk 22,52.53.

50. Tedy * opustiwsse geg / wssickni vtekli. * Job.19,13. Žal.88,9. Mat.26,56.

51. Geden pak mládeněk ssel za nim, odjn gsa rauchem lněným po nahém (těle:) y popadli ęg mládency.

52. On pak opustiw raucho, nahý vtekl od nich.

53. Y přiwedli * Gežjsse k Biskupu / a sessli se k němu wsickni Biskupowě, y Starssj, y Zákonnjcj.
* Mat.26,57. Luk.22,54. Jan. 18,13. 14.

54. Petr pak ssel za nim zdaleka, až na dwůr Biskupů: y seděl * s služebnjky, zhřjwage se v ohně. * Luk.22,56.

55. Ale * Biskupowé y wssecka ta rada, hledali proti Gežjssowi swědectwj / aby geg na smrt vydali: a wssak nenalezli: * Mat.26,59. Skutc.6,13.

56. Nebo (ač) mnozý křiwé swědectwj wydáwali proti němu: wssak swědectwj gegich nebyla gednostegná.

57. Tedy někteří powstawsse, křiwé swědectwj dáwali proti němu, řkauce:

58. My sme slyssely tohoto, že řekl: * Gá zbořjm Chrám tento rukau vdělaný / a we třech dnech giný ne rukau vděkaný postawjm:
* Mark.15,29. Jan. 2,19.

59. Ale ani to gegich swědectwj nebylo gednostegné.

60. Te-

60. Tedy powstaw * Biskup v prostřed, otázal se Gežjsse, řka: Neodpowjdáš ničeho? což tito na tebe swědčj? *Mat. 26, 62.

61. Ale on *mlčel / a nic neodpowěděl. Opět Biskup otázal se ho, a řekl gemu: † Gsyliž ty Krystus ten, syn toho Požehnaného?

*Izai.53,7. Skutc. 8, 32. † Mat. 16, 16.

62. A Gežjš řekl: Gáť gsem: * a vzřjte Syna člowěka, an sedj na prawicy mocy (Božj) a přicházý s oblaky nebeskými. *Dan.7,13.

Mat.24,30. k.26,64. Luk.21,27. k.22,69. Jan. 6, 62. Skutc.1,11. 1 Thes. 4,16. 1 Thes.1,10. Zgew. 1,7.

63. Tedy Biskup * roztrh raucha swá, řekl: Y což gesstě potřebugeme swědků? *Num.14,6. Leu.10,6.

64. Skysselisste rauhánj: co se wámzdá? Oni pak wssickni * potupili geg, že gest hoden smrti. *Ger.26,11. Mat.26,66.

65. Y * počali někteřj nań plwati/ a twář geho zakrýwati, a geg poličkowati, a řjkati gemu; Prorokůg: A služebnjcy, hůlkami geg bili.

*Job.16,10. Izai.50,6. Mat.26,67. Jan.19,3.

66. A když byl * Petr w sýni dole, přissla gedna z děwek Biskupowých.

*Mat.26,69. Luk.22,55. Jan.18,17.

67. A vzřewssi Petra an se ohřjwá, a popatřiwssi nań, dj: y ty s Gežjssem Nazaretským byl sy.

68. Ale on zapřel, řka: aniž wjm, ani rozumjm co ty prawjš. Y wyssel wen před sýň/ a kohaut zazpjwal.

69. Tedy děwka * vzřewssi geg opět, počala prawiti těm, kteřjž tu około stáli/ že tento z nich gest.

*Mat.26,71. Luk.22,58. Jan.18,25.

70. A on opět zapřel. A pomalé chwjli, opět ti kterjž tu stáli/ řekli Petrowi: gistě z nich gsy: nebo y Galileyský gsy/ y řeč twá podobná gest.

71. On pak počal se prokljnati a přisahati: neznám člowěka toho o němž prawjte.

72. A hned podruhé kohaut zazpjwal. Y * rozpomenul se Petr na slowo kteréž byl řekl gemu Gežjš: Že prwé než kohaut dwakrát zazpjwá/ třikrát mne zapřjš; a wyssed, plakal.

*Mat.26,34. Mark.14,30. Luk. 22,34. Jan. 13, 38.

Kapitola XV.

Pán Pilátowi wydán, 15. odsauzen, 16. korunowán, 19. vplwán, 20. posmjwán, 24. vkřižowán a vsmrcen, 33. diwowé, 42. a pohřeb.

1. A * hned ráno † vradiwsse se Biskupowé s Starssimi a s Zákonnjky/ y se wssjm shromažděnjm, swázawsse Gežjsse, wedli geg a dali Pilátowi. *Mat.27,1.

Luk.22,66. k.23,1. Jan.18,28. † Zach.2,2. Skutc.3,13. k. 4, 26.27.

2. Y otázal se ho Pilát: Tyli gsy ten * Král Židowský? A on odpowěděw řekl gemu: Ty prawjš!

*Luk. 23, 3. Jan. 18,33.

3. Y žalowali na něg Biskupowé mnoho. On pak nic neodpowjdal.

4. Tedy Pilát otázal se ho opět, řka: nic * neodpowjdáš? hle gak mnoho proti tobě swědčj. *Mat.27,13. Jan.19,10.

5. Ale Gežjš předce nic neodpowěděl: tak že se podiwil Pilát.

6. W Swátek pak * propausstjwal gim gednoho z wězňů/ za kteréhožbykoli prosyli.

*Mat. 27, 15. Luk. 23, 17. Jan.18,39.

7. Y byl geden kteréhž slauł Barabbáš, s swárliwými w wězenj/ kteřjž w swadě wraždu byli spáchali.

8. A zwolaw zástup, počal prosyti (aby včinil) gakož gim wždycky činjwal.

9. Pilát pak odpowěděl gim, řka: Chceteli propustjm wám * Krále Židowského? *Jan.18,39.

10. (Nebo wěděl, že geg z záwisti wydali Biskupowé.)

11. Ale * Biskupowé ponukli zástupu/ aby gim raděgi propustil Barabbásse. *Mat.27,20. Luk.23,18. Jan.18,40. Skutc. 3, 14.

12. A Pilát * odpowěděw, řekl gim zase; Což pak chcete, ať včinjm tomu/ kteréhož Králem Židowským nazýwáte? *Jan.18,38.

13. A oni opět zwokali/ vkřižug ho!

14. A Pilát prawil gim: y co zkého včinil? Oni pak wjce wokali/ vkřižug ho!

15. Tedy Pilát chtě lidu dosti včiniti, pustil * gim Barabbásse/ a dal gim Gežjsse vbičowaného/ aby byl vkřižowán. *Mat.27,26. Luk.23,25.

16. Žok-

16. Žoldnerři * pak vwedli geg wnitř do sýně do Rathauzu/ a swolali wssecku zběř: *Mat.27,27. Jan.19,1. sqq.

17. Y oblěkli geg w ssarkat/ a korunu zpletsse z trnj, wložili naň:

18. Y počali ho pozdrawowati; Zdráw buď Králi Židowský.

19. A bili hlawu geho třtinau/a plili na něg/ a sklánějce kolena, klaněli se gemu.

20. A když se gemu * naposmjwali/ swlěkli s něho ssarkat/ a oblěkli geg w raucho geho wlastnj: y wedli geg, aby ho vkřižowali. *Mat.27,31.

21. Y * přinutili něgakého Simona Cyrenenského, pomjgegjcýho: (kterýž ssel z pole, otce Alexandrowa a Rufowa) aby nesl kříž geho.

*Mat. 27,32. Luk.23,26.

22. Y wedli geg až na mjsto * Golgota/ to gest (wykoziklibу) poprawně mjsto. *Mat.27,33.Luk.23,33.Jan.19,17.

23. Y dáwali mu pjti wjno s mirrau: ale on nepřigal.

24. A vkřižowawsse geg, * rozdělili raucha geho, mecýce o ně los/ kdoby co wzyti měl: *Žal.22,19. Jan.19,23.

25. A byla hodina třetj, když ho vkřižowali.

26. A byl * nápis winy geho napsán: Král Židowský.

*Mat. 27,37. Luk.23,38.

27. Vkřižowali také s nim dwa lotry: gednoho na prawicy, a druhého na lewicy geho:

28. Y naplněno gest pjsmo * řkaucý; A s neprawými počten gest.

*Izai.53,12. Luk. 22, 37.

29. A kteřjž * chodili mimo něg, rauhali se gemu, † potřásagjce hlawami swými, a řjkagjce: Hahá, ** kterýž russjš Chrám/ a we třech dnech wzdělá-wáš: *Mat.27,39. Luk.23,35.

† Žal.22,8. k.69,21. k.109,25. ** Mark. 14,58. Jan. 2,19.

30. Spomoz sobě samému, a sstup s kříže.

31. Též y Biskupowé posmjwagjce se, geden k druhému s Zákonnjky prawili: Giným pomáhal/ sám sobě pomocy nemůže:

32. Krystus ten Král Izraelský, nechažť nynj sstaupj s kříže ať vzřjme, a wěřjme. A y ti kteřjž s nim vkřižowáni byli/ vtržku mu činili.

33. A když byla hodina * ssestá, stala se tma po wssj zemi, až do hodiny dewáté. *Mat.27,45. Luk. 23,44.

34. A w hodinu dewátau/ zwolal Gežjš hlasem welikým, řka: * Elói, Elói, Lammazabachtaný? což se wykládá: Bože můg! Bože můg! proč s mne opustil?

*Žal. 22,2. Mat. 27,46.

35. A někteřj z okolo stogjcých slyssewsse to prawili: hle Eliášse wolá.

36. A běžew geden, naplnil hubu * octem/ a wložiw na trest, dáwal gemu pjti, řka: Ponechte: vzřjme přigdeli Eliáš, aby geg složil.

*Žal.69,22. Mat. 27,48.

37. Gežjš pak * zwolaw hlasem welikým/ pustil dussi. *Jan.19,30.

38. A * opona w chrámě roztrhla se na dwé, od wrchu až dolů.

*2 Paral.3,14. Mat.27,51. Luk. 23,45.

39. Widěw pak * Centuryo kterýž tu naproti stál/ že tak wolage wypustil dussi, řekl: gistě člowěk tento, Syn Božj byl. *Mat.27,54.

40. Byly pak tu * y ženy zdaleka se † djwagjce: mezy nimiž byla Marya Mágdaléna/ a Marya Jakuba menssjho/ a Józefowa máte/ a Salomé/

*Mat.27,55. Luk.23,49. † Žal.38,12.

41. Kteréž když gesstě byl w Galilei, * chodily za nim/ a poslúhowaly gemu: y giné mnohé kteréž byly s nim wstaupily do Gerusaléma. *Luk.8,2.

42. A když giž byl wečer (že byl den připrawowánj, to gest, před Sobotau)

43. Přissed * Jozef z Arymatye, počestná osoba vřadná/ kterýž také očekáwal králowstwj Božjho/ směle wssel ku Pilátowi/ a prosyl za tělo Gežjssowo.

*Mat.27,57. Luk.23,50. Jan.19,38.

44. Pilát pak podiwil se, gižliby vmřel: A powolaw Centuryona/otázal se ho, dáwnoli ge vmřel.

45. A

45. A zwěděw od Centuryona / dal tělo Jozefowi.

46. Y * kaupiw plátna / a ſňaw ho, obwinul w plátno: a položil do † hrobu/ kterýž byl wyteſán z ſkály/ a přiwalil kámen ke dweřům hrobowým.

* Mat.27/60. Luk.23/53. Jan.19/40.41.42. † Mat.12/40. k.26/12.

47. Ale * Marya Magdaléna/a Marya Jozeſowa, djwaly ſe/ kdeby byl položen. * Mat. 27/61.

Kapitola XVI.

Angel ženám o wzkřjſſenj Páně ſwědčil, 9. Pán ſe ſwým vkazowal / 14. a v wjře ge naprawiw 15. y na wſſecken ſwět wyſlaw, 19. na Nebe wſtaupil.

(Na den ſlawný Welikonočnj.)

1. A Když pominula Sobota/Marya Magdaléna, a Marya Jakubowa, a Salome, * nakaupily † wonných wěcý/ aby přijdauce ** pomazaly Gežjſſe. * Mat.28/1. Luk.24/1. Jan.20/1. † Gen.50/23. ** Žal.16/10. k. 45/8.

2. Protož welmi * ráno w prwnj (den) po Sobotě, přiſſly k hrobu, an giž ſlunce wzeſſlo. * Žal.5/4. Dan.6/19.

3. Y prawily weſpolek; Kdo nám odwalj kámen ode dweřj hrobowých?

4. (A wzhledſſe, vzřely odwalený kámen:) byl zagiſté * weliký welmi. * Gen.29/2.

5. A * wſſedſſe do hrobu/ vzřely mládence an ſedj na prawicy, oděného raucham bjlým: y vlekly ſe: * Mat.28/5.6. Luk.24/4. Jan.20/12.

6. On pak řekl gim; Nebogte ſe: Gežjſſe hledáte Nazaretſkého toho vkřižowaného/ wſtal geſt! nenjť ho tuto! ay mjſto kdež geg byli položili.

7. Ale gděte, powězte Včedlnjkům geho y Petrowi / žeť wás předegde do Galilee: tam geg vzřjte gakž * powěděl wám:] * Mat. 26/32. Mark. 14/28. Skutc.1/3. k.13/31. 1 Kor.15/5.

8. A wyſſedſſe * rychle, vtekly od hrobu: nebo přiſſel na ně ſtrach a hrůza: a aniž komu co řekly: nebo ſe bály. * Mat.28/8. Luk.24/9. Jan.20/18.

9. Wſtaw pak Gežjš zmrtwých ráno w Neděli/ vkázal ſe * neyprw Marygi Magdaléně/ † z njž byl wywrhl ſedm ďáblů. * Jan. 20/14.16.18. † Luk.8/2.

10. Ona pak ſſedſſi zwěſtowala těm, kteřjž s nim býwali, lkagjcým a plačjcým.

11. A oni ſlyſſawſſe, žeby žiw byl, a widjn od nj / neuwěřili.

12. Potom pak * dwěma z nich gdaucým vkázal ſe w giné způſobě, když ſſli přes pole: * Luk. 24/13.

13. A ti ſſedſſe, powěděli giným: ani těm neuwěřili.

(Na den Wſtaupenj Páně.)

14. Potom * ſedjcým ſpolu gedenácti vkázal ſe/ a † treſtal nedowěru gegich a twrdoſt ſrdce/ že těm kteřjž geg widěli wzkřjſſeného, neuwěřili. * 1 Kor. 15/5.7. † Luk. 24/25.26.36. Jan. 20/19.

15. A řekl gim: * Gdauce po wſſem ſwětě/ kažte Ewangelium † wſſemu ſtwořenj. * Mat.28/19. Jan. 15/16. † Kol.1/23.

16. Kdož vwěřj, a * pokřtj ſe/ ſpaſen bude: Kdož pak † neuwěřj/ budeť zatracen. * Skutc. 2/40.41. † Jan. 3/18.36. k. 12/48.

17. Znamenj pak ti, kteřjž vwěřj, tato mjti budau; We * gménu mém ďábly budau wymjtati: gazyky † nowými mluwiti: * Luk. 10/17. Skutc. 5/16. k. 8/7. k. 16/18. † Skutc.2/4.11. k. 10/46. k. 19/6. 1 Kor. 12/10.28.

18. Hady * bráti: a geſtližeby co gedowatého pili/nikoli gim neuſſkodj: na † nemocné ruce wzkládati budau/a dobře ſe mjti budau. * Mat.10/8. Skutc.28/5. † Skutc. 28/8.

19. Když pak gim odmluwil Pán/ zhůru * wzat geſt do nebe: † a ſedj na prawicy Božj. * Luk.24/51. Skutc.1/9. † Žal.110/1.

20. A oni wyſſedſſe, kázali wſſudy: a * Pán gim pomáhal/ a ſlow gegich potwrzowal činěnjm diwů.] * Skutc.3/16. k.14/3. Žid.2/4.